

İLKÖĞRETİM
TÜRKÇE
1

DERS KİTABI

YAZARLAR

Dr. Abdullah EROL
Melek ÖZGER BİNGÖL
Sibel Ç. YALÇIN
Remzi DEMİROĞLU
Ali IRMAK
Murat CEYLAN

DEVLET KİTAPLARI
BEŞİNCİ BASKI

 Bediralp Matbaacılık - İstanbul, 2009

باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئۈچۈن

تۈركچە

(1 - سىنىپ)
دەرسلىك كىتابى

ئۇيغۇرچىلاشتۇرغۇچى: ماھىنۇر ئۇيغۇر

تەھرىرلىگۈچىلەر: مۇھەممەد ئابدۇللا ئابدۇقادىر
بۇۋىنۇر بەگرى

2011 - يىلى ئىستانبۇل

www.Mahinur.Com

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

EDİTÖR

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI

Dr. Melek Gül ŞAHİNEL

DİL UZMANI

Serdar ARHAN

ÖLÇME - DEĞERLENDİRME UZMANI

Nizamettin KAYA

GÖRSEL TASARIM

Şaziye YAVUZOĞLU
Melek DEMİRATAN

REHBERLİK UZMANI

Zeki AYDIN

GÜNCELLEME KOMİSYONU

Ayla BUDAK (Görsel Tasarım)
Fatma DURAN (Ölçme-Değerlendirme)

ISBN 978-975-11-2640-5

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunun 18.07.2005 gün ve 269 sayılı kararı ile ders kitabı olarak kabul edilmiş, aynı kurulun 14.05.2009 gün ve 69 sayılı kararı ile kabul edilen "Öğretim Programı"na uyarlanmış ve Yayınlar Dairesi Başkanlığının 29.06.2009 gün ve 2544 sayılı yazısı ile beşinci defa 456.500 adet basılmıştır.

Türk Dili Alfabetesi

A	a	ا	ana
B	b	ب	baba
C	c	ج	can
Ç	ç	چ	çay
D	d	د	dünya
E	e	ئە	erkek
F	f	ف	faruk
G	g	گ	gül
Ğ	ğ	غ	bağ
H	h	خ، ه	hava
I	ı	ئى	ılık
İ	i	ئى	istanbul
J	j	ژ	jandarma
K	k	ك، ق	kim
L	l	ل	limon

تۈرك تىلى ئېلىپبەسى

M	m	م	maymun
N	n	ن، ئ	nan
O	o	ئو	osman
Ö	ö	ئۆ	ölüm
P	p	پ	parlak
R	r	ر	roman
S	s	س	su
Ş	ş	ش	şair
T	t	ت	taze
U	u	ئو	uzun
Ü	ü	ئۈ	üzüm
V	v	ۋ	vali
Y	y	ي	yaylak
Z	z	ز	zaman

Mahinur.Com

ئىستىقلال مارشى

قورقما، ئۆچمەس بۇ شەپەقلەردە ئۆزگەن بۇ قىزىل بايراق،
ئۆچمەستىن يۇرتۇمنىڭ ئۈستىدە كۆيگەن ئاخىرقى ئوچاق.
ئۇ مېنىڭ مىللىتىمنىڭ يۇلتۇزىدۇر، پارلايدىغان،
ئۇ مېنىڭدۇر، ئۇ مېنىڭ مىللىتىمنىڭدۇر،

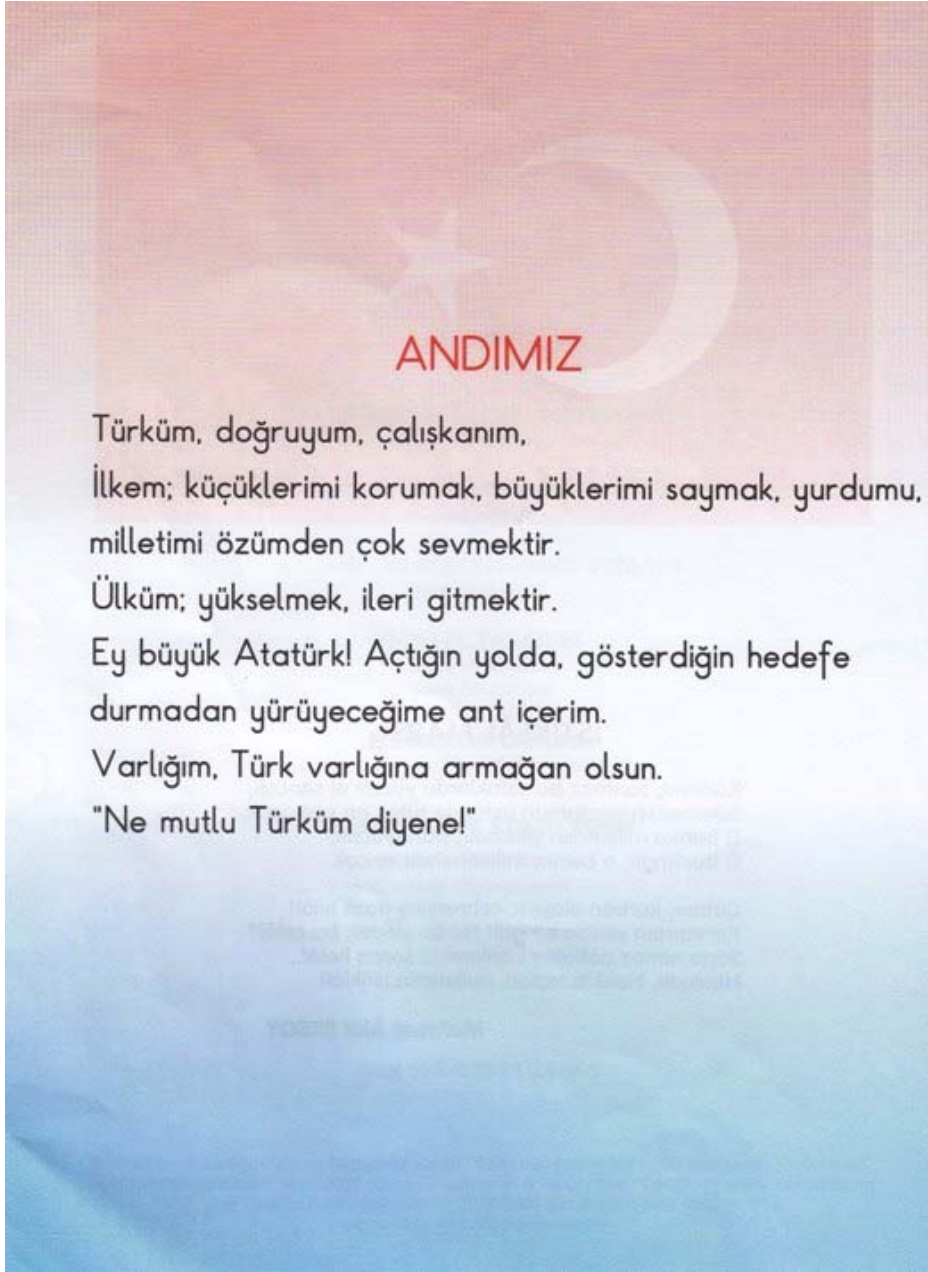
İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

توسما، قۇربان بولاي، چېھرىڭنى ئەي نازلىق ھىلال!
قەھرىمان ئېرىقىمغا بىر گۈل! نېمە بۇ زورلۇق، بۇ ھال؟
ساڭا بولماس تۆكۈلگەن قانلىرىمىز كېيىن ھالال...
ھەققىدۇر، ھەققە تېۋىنغان، مىللىتىمنىڭ ئىستىقلال!

ئەھدىمىز

مەن بىر تۈرك، دۇرۇس ۋە ئىشچان .

ئەقىدەم؛ كىچىكلەرنى ئاسراش، چوڭلارنى ھۆرمەتلەش،
يۇرتۇمنى ۋە مىللىتىمنى ئۆزۈمدىن بەكرەك سۆيۈمەك .

غايەم؛ يۈكسەلمەك، ئالغا باسماقتۇر .

ئەي بۈيۈك ئاتا تۈرك! ئاچقان يولۇڭدا، كۆرسەتكەن
نشانىڭغا توختىماي يۈرۈشكە قەسەم ئىچمەن .

بارلىقىم تۈرك بارلىقىغا ئارمان بولسۇن .

«تۈرك بولغىنىمدىن سۆيۈنمەن!»

İÇİNDEKİLER

HAYAL GÜCÜ TEMASI

Şemsiye	Seyit Ahmet UZUN	10
Güneş Nereye Gidiyor?	Ahmet ÇAĞLAYAN	12
Gökkuşuğu.....	Can ALTINTAŞ	16
Ayla'nın Bulut Oyunu (Serbest Okuma Metni).....	Mustafa Ruhi ŞİRİN	17
Küçük Resimler (Serbest Okuma Metni).....	Burhan EREN.....	21

EĞİTSEL VE SOSYAL ETKİNLİKLER TEMASI

Bora'nın Telefonu	Komisyon	24
Deniz Kızı Okulda	Komisyon	28
Palyaço	Müjdat GEZEN	32
Kamp Arkadaşları (Serbest Okuma Metni).....	İpek ONGUN	33
Denizati (Serbest Okuma Metni).....	Demirhan KADIOĞLU.....	38

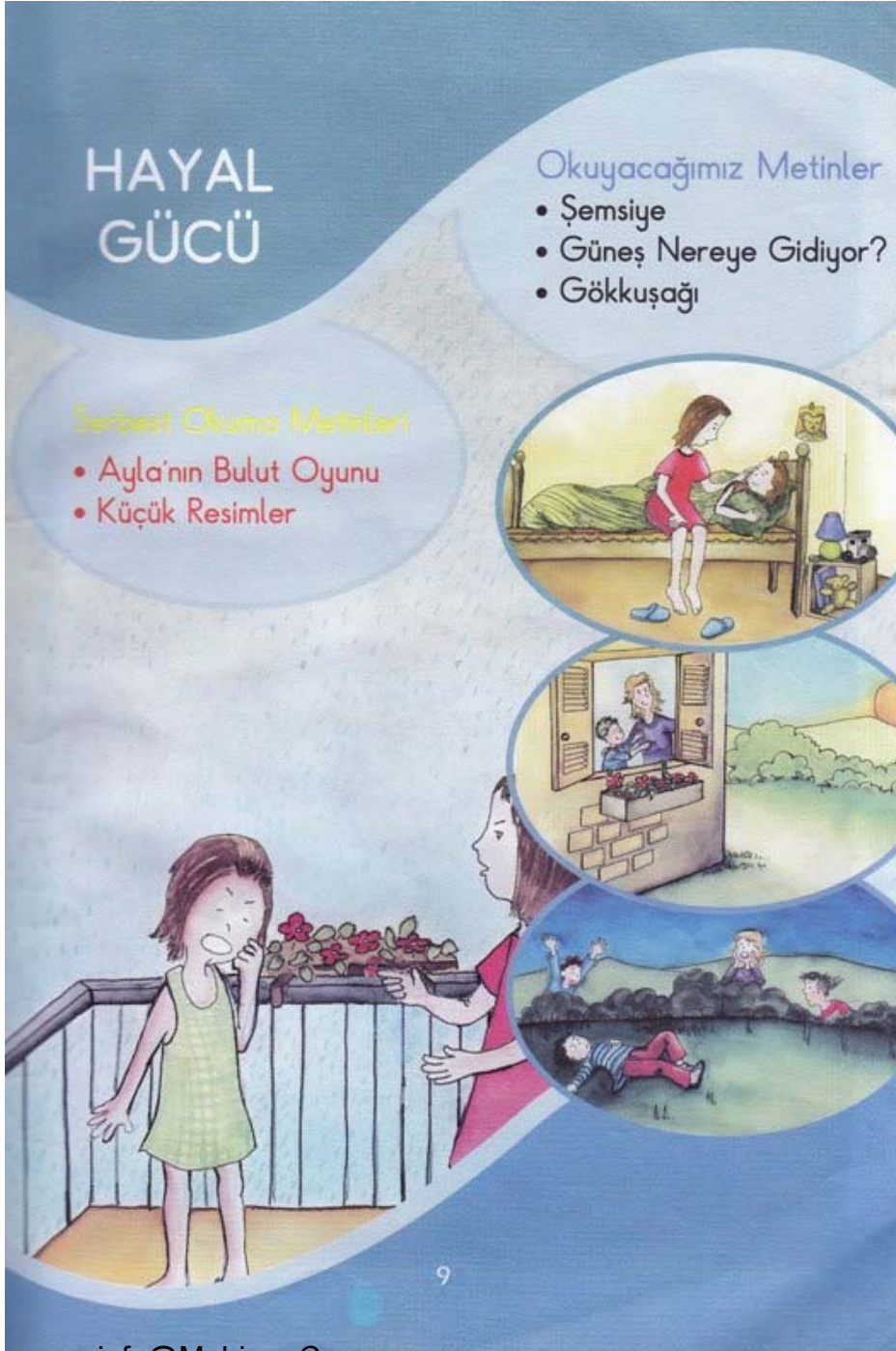
DEĞERLERİMİZ TEMASI

Keloğlan ve Çocuk Bayramı	Asiye KARADAĞ	42
Kırmızının Sevinci	Nurdan DAMLA	45
İki Arkadaş	Ünver ORAL.....	49
Bayram Sevinci (Serbest Okuma Metni).....	Mustafa OĞUZ	50
Getir Paltomu (Serbest Okuma Metni).....	Yüksel OCAKLI.....	52
Al Semerinil		

OYUN VE SPOR TEMASI

Futbolcu Fil	Aziz SİVASLIOĞLU	58
Mızıkçı	Ahmet YILDIRIM	63
Oynuyorum	Aziz SİVASLIOĞLU	67
Kitap Sevgisi (Serbest Okuma Metni).....	Zülker MEYDAN	68
Küçük İzçiler (Serbest Okuma Metni).....	Bestami YAZGAN.....	72

Kaynakça	74
Türkiye Haritası.....	77

كۆنلۆك

بىر كۆنلۆكۈم بولسا،

بەك چوڭ، بەك چوڭ بولسا؛

دۇنيانىڭ ئۈستىگە تۇتسام،

يامانلىقلارنى توسسا.

بىر ئۇچىدىغان شارىم بولسا،

بەك چوڭ، بەك چوڭ بولسا؛

پۈتۈن يامانلىقلارنى ئىچىگە قويسام،

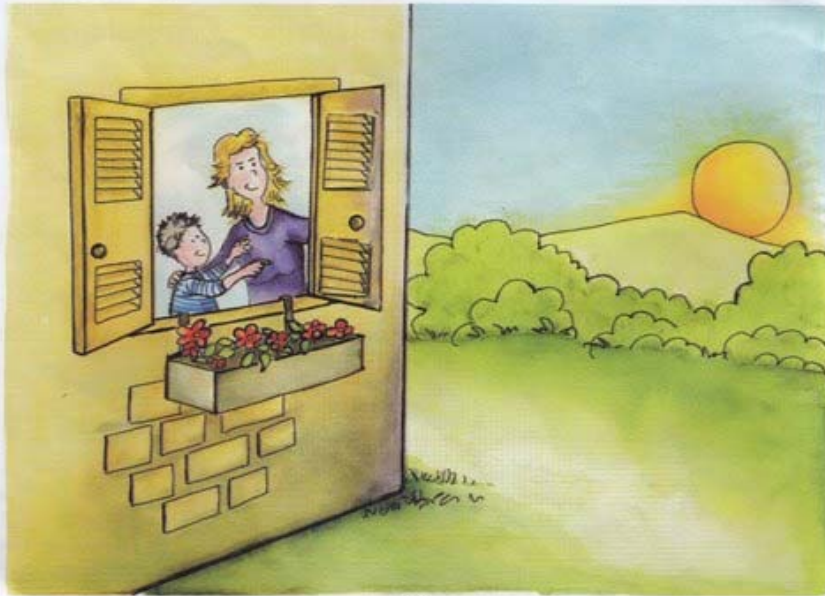
دۇنيادىن ئۇزاققا ئاتسام.

GÜNEŞ NEREYE GİDİYOR?

—Anne, her akşam Güneş nereye gidiyor, diye sordu çocuk.

—Yavrum, hiç merak etme, Güneş yine gelecek. Çünkü Güneş sabahları doğar. Dünya'yı hem aydınlatır hem ısıtır. Akşam olunca da uzaktaki başka çocukları aydınlatmaya ve ısıtmaya gider.

Ama çocuk annesinin anlattıklarıyla yetinmedi. Çünkü çok meraklıydı.

قۇياش نەگە كېتۋاتدۇ؟

- ئانا، ھەر كېچىسى قۇياش نەگە كېتدۇ، دەپ سورىدى بالا.

- قوزام، ھېچ غەم قىلما، قۇياش يەنە كېلىدۇ. چۈنكى قۇياش ئەتىگەنلىرى چىقىدۇ. دۇنيانى ھەم يورۇتدۇ، ھەم ئىسسىتدۇ. كەچ بولغاندا ئۇزاقتىكى باشقا بالىلارنى يورۇتۇشقا ۋە ئىسسىتۇشقا كېتىدۇ.

ئەمما بالا ئانىسىنىڭ دېگەنلىرىنى يېتەرلىك ھېس قىلمىدى. چۈنكى ئۇنىڭ كۆپ نەرسىلەرنى بىلگۈسى بار ئىدى.

O akşam, ayakkabılarını giydi. Güneş'in peşine düştü. Güneş tepenin arkasına gitmişti. Çocuk tepeye doğru yürüdü, yürüdü. Tepeye geldiğinde alaca karanlık basmıştı. Güneş'i ovanın ötesinde yine gördü. Güneş hâlâ gidiyordu. Kıpkırmızı Güneş'e doğru koştu, koştu ama yetişemedi.

Hava kararmaya devam ediyordu. Yorgun düşüp otların arasına sırt üstü uzandı. Biraz sonra üşüdüğünü hissetti ve kalktı.

ئۇ كەچقۇرۇن ئاياقلىرىنى كىيدى. قۇياشنىڭ پېشىگە چۈشتى. قۇياش تۆپىلىكنىڭ كەينىگە ئۆتۈپ كەتكەن ئىدى. بالا تۆپىلىكنىڭ كەينىگە قاراپ ماڭدى، ماڭدى. ئۇ تۆپىلىككە چىققاندا بىرئاز قاراڭغۇلۇق باسقاندى. قۇياشنى تۈزلەڭلىكنىڭ باشقا بىر تەرىپىدە يەنە كۆردى. قۇياش تېخىچە كېتىۋاتاتتى. قىپقىزىل قۇياشقا قاراپ يۈگۈردى، يۈگۈردى. ئەمما يېتىشەلمىدى. ھاۋا توختىماستىن قارىيۋاتاتتى.

ھېرىپ كېتىپ ئوتلارنىڭ ئارىسىدا ئوڭدىسىغا ياتتى. بىردەمدىن كىيىن توڭلىغىنىنى ھىس قىلدى ۋە ئورنىدىن تۇردى.

Gökyüzünde kocaman bir top gibi duran Ay'i gördü.
Etraf gündüz gibi aydınlıktı. Ay birden konuştu:

— Güneş seni bekleyemediği için çok üzüldü. “Ona benim nereye gittiğimi söyle. Çok merak ediyorsa daha çok kitap okusun. Orada her şey yazılı.” dedi.

Çocuk şaşkın şaşkın etrafına bakındı. Annesinin, babasının “Halil! Halil!” diyen seslerini duydu.

ئاسماندا چوڭ بىر توپتەك تۇرغان ئاينى كۆردى.
ئەتراپ كۈندۈزدەكلا يورۇق ئىدى. ئاي بىردىنلا گەپ
قىلدى:

— قۇياش سېنى ساقلىيالمىغىنى ئۈچۈن بەك كۆڭلى
يېرىم بولدى. «ئۇنىڭغا مېنىڭ نەگە
كەتكەنلىكىمنى دەپ بەرگىن. بەك بىلگىسى
كەلسە، تېخىمۇ كۆپ كىتاپ ئوقۇسۇن. ئۇنىڭدا
ھەممە نەرسە يېزىقلىق.» دىدى.

بالا ھەيران - ھەيران ئەتراپىغا قارىدى.
ئاپىسى بىلەن دادىسىنىڭ «خېلىل، خېلىل!» دەپ
ۋارقىرىغىنىنى ئاڭلىدى.

Yatağından kalktı. Annesine, babasına sarıldı. Gördüklerinin bir rüya olduğunu anladı. Pencereden dışarıya baktı. Güneş'i gördü. Güneş tıpkı rüyasında gördüğü gibiydi. Etrafı aydınlatıyor ve ısıtıyordu. "Demek ki rüyalar da gerçek olabilir." diye düşündü Halil. Acaba rüyasında olduğu gibi Ay ile konuşabilecek miydi? Ancak bunun cevabını bulabilmesi için akşamı beklemesi gerekiyordu...

Ahmet ÇAĞLAYAN
Evimizdeki Öğretmen
(Düzenlenmiştir.)

كارۋىتىدىن قوپتى. ئاپسى بىلەن دادىسىغا ئېسىلدى. كۆرگەنلىرىنىڭ بىر چۈش ئىكەنلىكىنى چۈشەندى. دېرىزىدىن سىرتقا قارىدى، قۇياشنى كۆردى. قۇياش خۇددى چۈشە كۆرگەندەكلا ئىدى. ئەتراپنى يورۇتۇۋاتاتتى ۋە ئىسسىتۋاتاتتى. «دەمەك چۈشلەرمۇ راستقا ئايلىنىشى مۇمكىن.» دەپ ئويلىدى خېلىل. ئەجىبا چۈشدىكىدەك ئاي بىلەن سۆزلىشەلەمتى؟ ئەمما بۇنىڭ جاۋابىنى تېپىشى ئۈچۈن ئاخشامنى ساقلىشى كېرەك ئىدى...

GÖKKUŞAĞI

Yedi renklidir gökkuşağı,
Işıl ışıl, cıvıl cıvıl.

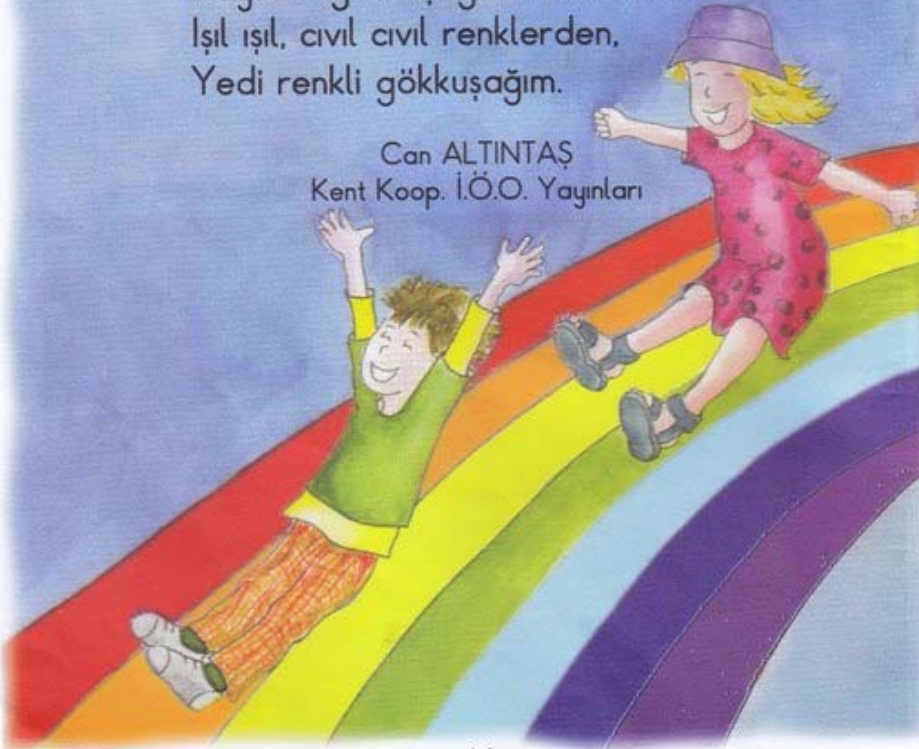
Sarı, turuncu, kırmızı,

Mavi, lacivert, mor, yeşil...

Hepsi de sevdiğim renklerden,
Güzel renkli gökkuşağım.

Uçabilsem keşke,
Çıksam göklere,
Kaysam gökkuşağının üzerinden.
Işıl ışıl, cıvıl cıvıl renklerden,
Yedi renkli gökkuşağım.

Can ALTINTAŞ
Kent Koop. İ.Ö.O. Yayınları

هەسەن ھۆسەن

یەتتە رەڭلىكتۇر ھەسەن ھۆسەن ،

پار - پۇر ، جىمىر - جىمىر .

سېرىق ، قىزغۇچ سېرىق ، قىزىل ،

كۆك ، قارا كۆك ، سۆسۈن ، يېشىل ...

ھەممىسى ياخشى كۆرگىنىم رەڭلەردىن ،

چىرايلىق رەڭلىك ھەسەن - ھۆسنىم .

ئۇچالسام كاشكى ،

چىقسام كۆكلەرگە ،

سېپىرلىسام ھەسەن - ھۆسەننىڭ ئۈستىدىن ،

پار - پۇر ، جىمىر - جىمىر رەڭلەردىن .

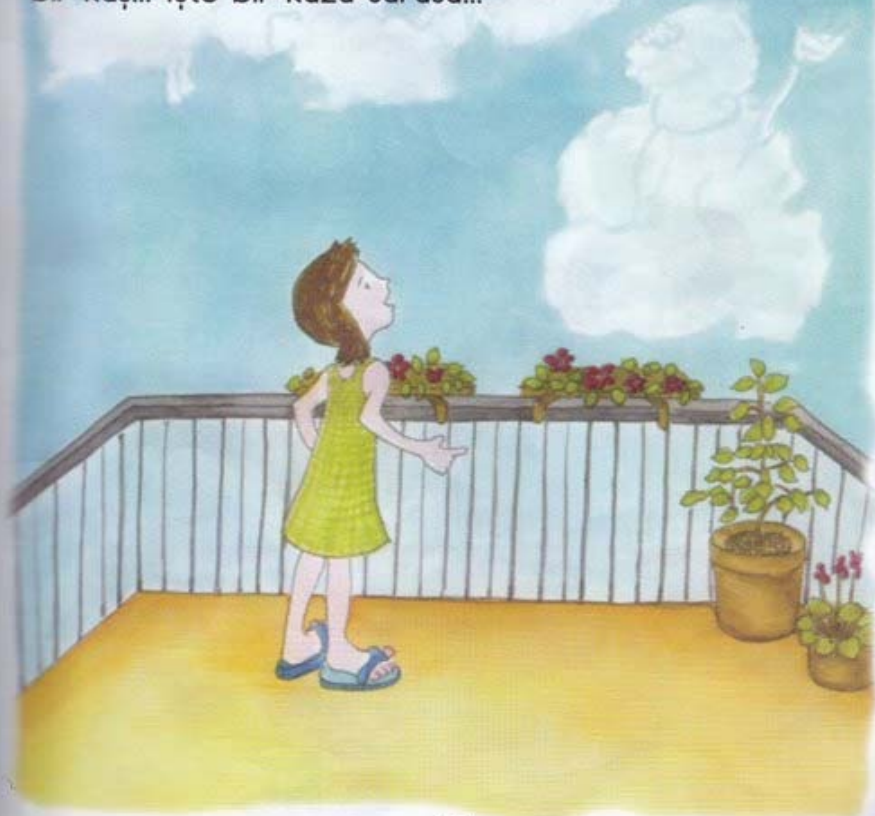
يەتتە رەڭلىك ھەسەن - ھۆسنىم .

Serbest Okuma Metni

AYLA'NIN BULUT OYUNU

Gökyüzünde bulutlar uçuyordu. Güneş bembeyaz bulutların arasında süzülüyordu. Ayla odasından çıkıp balkona koştu. Bulutları seyrederken kendi kendine konuşmaya başladı:

—Şu bulut sarı deveye benziyor. Yanındaki beş kanatlı bir kuş... İşte bir kuzu sürüsü...

ئايلا نىڭ بۇلۇت ئويۇنى

ئاسماندا بۇلۇتلار ئۇچۇۋاتاتتى. قۇياش ئاپئاق بۇلۇتلار ئارىسىدا سۈزۈلۈپ تۇراتتى. ئايلا خانىسىدىن چىقىپ بالكونغا قاراپ يۈگۈردى. بۇلۇتلارنى كۆرۈۋاتقاندا ئۆز - ئۆزىگە گەپ قىلىشقا باشلىدى:

- ئاۋۇ بۇلۇت سېرىق تۆگىگە ئوخشايدىكەن. يېنىدىكىسى بەش قاناتلىق بىر قۇش... مانا بىر قوزا توپى...

Ardında kocaman kardan adam...

Bulutlar uçurken gözlerini bulutlardan ayırmak istemiyordu. Yanına gelen ablasına:

—Şu bulutu kaçıрма, dedi. Aç gözlerini iyice. Peri kızına benziyor... Keloğlan'ın yanında yaşlı annesi... Kocaman olanı bir saray...

كەيندە چوڭ بىر قار بالا... .

بۇلۇتلار ئۇچۇۋاتقاندا كۆزنى بۇلۇتلاردىن ئايرىشنى خالىمايتتى. يېنىغا كەلگەن ئاچسىغا:

- ئاۋۇ بۇلۇتنى ئۆتكۈزۈۋەتمە، - دېدى. كۆزۈڭنى ئوبدان ئاچ، پەرى قىزغا ئوخشايدىكەن... تاز ئوغۇلنىڭ قېشىدا قېرى ئانىسى... چوڭ بولغىنى بىر ساراي... .

Ablası:

—Sen hayal görüyorsun, dedi.

Ayla:

—Hiç de öyle değil... Büyükler çok dikkatsiz oluyor, dedi.

Bir süre sonra ortalığı sis kapladı. İncecik yağmur yağıyordu. Artık Ayla'nın bulut oyunu sona ermişti.

ئاچىسى :

— سەن خىيال سۈرۈۋاتسەن ، - دىدى .

ئايلا:

— ھېچ ئۇنداق ئەمەس... چوڭلار بەك دىققەتسىز

بولدىكەن ، - دىدى .

بىر دەمدىن كىيىن ئەتراپنى تۇمان قاپلىدى .

سىم - سىم يامغۇر يېغىشقا باشلىدى . ئەمدى ئايلانىڭ

بۇلۇت ئويۇنى ئاخىرلاشقان ئىدى .

Ayla çok üzüldü. Ablası onu kucağına aldı. Sıkıca sardı. Yanağından öptü. Sonra yatağına götürdü. Saçlarını okşadı. Ablası masal anlatırken Ayla uyuyakaldı. Uykusunda güzel rüyalar gördü.

Mustafa Ruhi ŞİRİN
Çocuk Edebiyatı Dizisi
(Düzenlenmiştir.)

ئايلا نىڭ كۆڭلى بەك يېرىم بولدى. ئاچسى ئۇنى قۇچقىغا ئالدى. چىڭ يۆڭدى. يۈزىگە سۆيدى. ئۇنىڭدىن كېيىن خانىسىغا كۆتۈرۈپ كەلدى. چاچلىرىنى سىلدى. ئاچسى چۆچەك ئېيتىۋاتقاندا ئايلا ئۇخلاپ قالدى. ئۇيقۇسىدا گۈزەل چۈشلەرنى كۆردى.

كچىك رەسىملەر

Serbest Okuma Metni

KÜÇÜK RESİMLER

Bugün bir yazı yazmak
gelmiyor içimden...

Kurşun kalemimi bir kenara
bırakıp çekmecemden boya
kalemlerimi çıkarıyorum.
Şimdi küçük resimler çiziyorum
senin için...

Bu bir bulut...
Yağmurun yağmasını istediğin
zamanlarda yağmurun
yağması için...

Bu da bir güneş...
Eğer istersen yağmurdan
hemen sonra günlük güneşlik
bir gökyüzü için...

Bir de kuş çiziyorum sana...
Sen de kalkıp onu saklamak
için bir kafes çizme. Pencereyi
aç, gökyüzüne salıver gitsin...

21

بۈگۈن ھېچ خەت يازغۇم كەلمەيۋاتىدۇ ئىچىمدىن ...

قېرىنداش قەلىمىنى بىر تەرەپكە قويۇپ تارتىمىدىن
بويىقلىرىمنى ئېلىۋاتىمەن .

ئەمدى كىچىك رەسىملەر سىزمەن سېنىڭ ئۈچۈن ...

بۇ بىر بۇلۇت ...

يامغۇرنىڭ يېغىشىنى خالىغان ۋاقىتلىرىڭدا يامغۇرنىڭ
يېغىشى ئۈچۈن ...

بۇ بىر قۇياش ...

ئەگەر خالىساڭ يامغۇردىن كېيىنكى كۈلۈپ تۇرغان
قۇياشلىق بىر ئاسمان ئۈچۈن ...

ھەم بىر قۇش سىزمەن ساڭا ...

سەنمۇ تۇرۇپ ئۇنى ساقلاش ئۈچۈن بىر قەپەز سىزما .
دەرىزىنى ئاچ ، ئاسمانغا ئات ، ئۇچۇپ كەتسۇن .

Küçük bir göl çiziyorum
sana bir de...

İstersen büyütüp deniz
yaparsın onu. İstersen incecik
bir yol çizer, küçük bir dere
yaparsın...

Bir ağaç, bir de sokak
lambası çiziyorum şimdi
sana...

Çünkü biliyorum, evlerin
önünde bir ağacın ve bir
sokak lambasının olmasını
seversin...

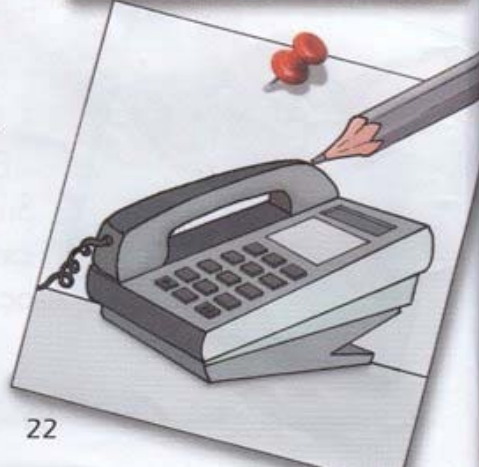
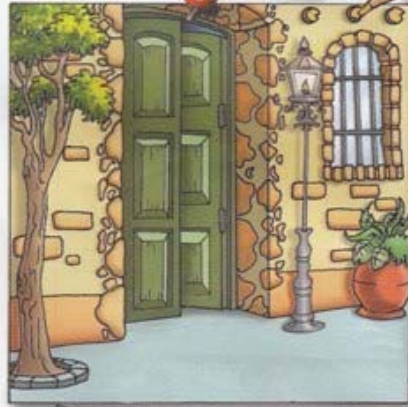
Şarkı söylemeyi de
seversin, biliyorum...

Şarkıların resmi çizilseydi,
şimdi sana bir sürü şarkı
resmi çizerdim...

Bak, bu da bir telefon...

Sıcak yaz günlerinde
kardan adama telefon
edebilirsin...

Burhan EREN
(Kısaltılmıştır)

كچىك بىر كۆل سىزىمەن ئەمدى ساڭا ...
خالىساڭ چوڭايتىپ دېڭىز قىلارسەن ئۇنى. خالىساڭ
ئىنچىكە بىر يول سىزىپ كىچىك بىر دەريا قىلارسەن ...
بىر دەرەخ ھەم بىر كوچا چىرىغى سىزىمەن ئەمدى
ساڭا ...

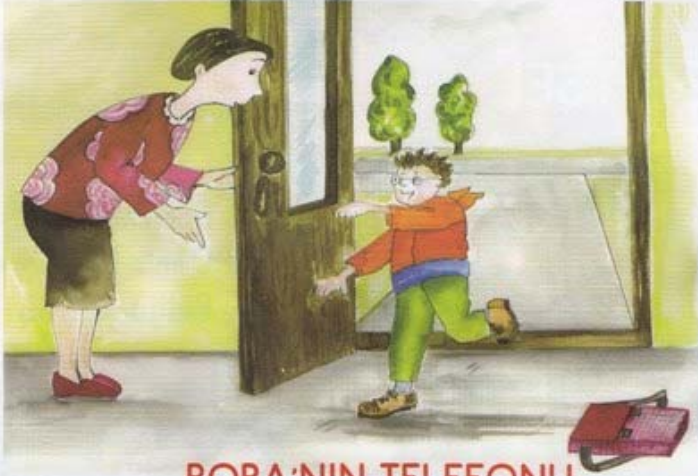
چۈنكى بىلىمەن ، ئۆيلەرنىڭ ئالدىدا بىر دەرەخنىڭ
ۋە بىر كوچا چىرىغىنىڭ بولۇشىنى ياخشى كۆرسەن ...

ناخشا ئېيتىشنىمۇ ياخشى كۆرسەن بىلىمەن ...

ناخشىلارنىڭ رەسىمىنى سىزغىلى بولغان بولسا ساڭا
بىرمۇنچە ناخشا رەسىمى سىزاتتىم ...

قارا ماۋۇ بىر تېلېفون ...

ئىسسىق ياز كۈنلىرى قار ئادەمگە تېلېفون
قىلارسەن ...

BORA'NIN TELEFONU

Bora okuldan eve koşa koşa geldi. Kapının ziline üst üste bastı. Annesi kapıyı açtığı anda Bora koşarak içeriye girdi. Çantasını bıraktı, mutfığa doğru koştu.

—Anne, bana iki tane boş yoğurt kabı verir misin?

Ama küçük olsun. Bir de ip istiyorum, dedi.

Annesi :

—Bora, niçin bu kadar acele ediyorsun? Henüz ellerini bile yıkamadın, üzerini de değiştirmedin. Önce banyoya gidip elini yüzünü yıka. Sonra da üzerini değiştir. Ben de bu arada istediklerini hazırlayayım, dedi.

Kardeşi Beste, şaşkın şaşkın onları izliyordu. Bora annesinin

بورانىڭ تېلېفونى

بورا مەكتەپتىن ئۆيگە يۈگۈرە - يۈگۈرە كەلدى. ئىشكىنىڭ قوڭغۇرىقىنى قايتا - قايتا باستى. ئاپىسى ئىشكىنى ئاچقىنىدا بورا يۈگۈرۈپ ئۆيگە كىردى. سومكىسىنى قويۇپ قويۇپ ئاشخانىغا قاراپ يۈگۈردى.

- ئاپا ماڭا ئىككى تال بوش قېتىق قۇتسى بېرەمسەن؟ ئەمما كىچىك بولسۇن، يەنە بىر تال يىپ ئىستەيمەن، - دىدى.

ئاپىسى:

- بورا نېمىشقا بۇنچىلىك ئالدىرايسەن؟ تېخى قوللىرىڭنىمۇ يۇيمىدىڭ. ئۈستى - بېشىڭنىمۇ ئالماشتۇرمىدىڭ. ئاۋال مۇنچىغا چىقىپ قولۇڭنى يۈزۈڭنى يۇي. ئاندىن ئۈستۈڭدىكىلەرنىمۇ ئالماشتۇر، مەنمۇ بۇ ئارىدا خالىغان نەرسىلەرڭنى تەييارلاي، - دىدى.

ئوكسى بەستە ھەيران - ھەيران ئۇلارغا قاراۋاتاتتى. بورا ئاپىسىنىڭ

dediklerini yaptı ve mutfağa geldi.

—Anneciğim, özür dilerim. Seni üzmemiştim. Okulda bir deney yaptık da çok hoşuma gitti. Onu hemen size göstermek istiyorum.

Annesi:

—Tamam, istediklerini hazırladım. Al bakalım. Bunlarla ne yapacağını merak ettim doğrusu.

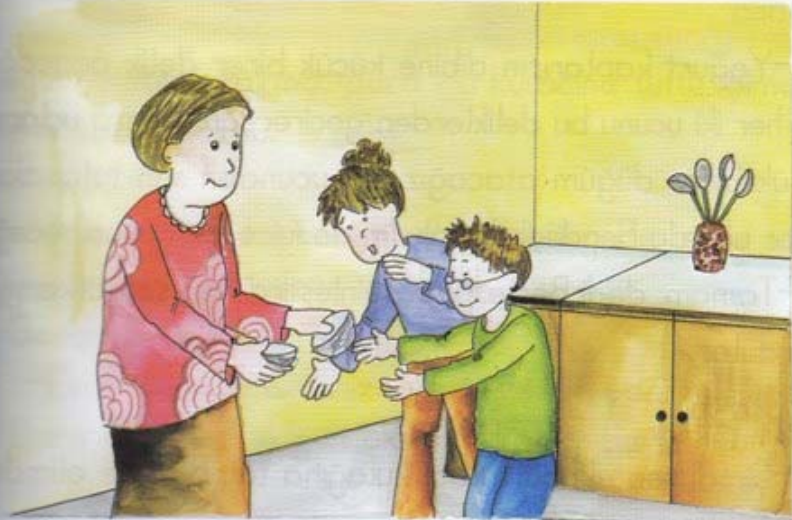
—Bir telefon yapacağım.

Beste:

—Ama onlardan telefon olmaz ki dedi.

Bora:

—Sınıfta yaptık, çok güzel oldu... Hem de çok eğlendik. Haydi gel birlikte yapalım, ister misin, dedi.

دېگەنلەرنى قىلدى ۋە ئاشخانغا كىردى.

— ئاپا، ئۆزۈر تىلەيمەن. سىزنى خاپا قىلماقچى ئەمەستىم. مەكتەپتە بىر نەرسە ياسىغانتۇق ۋە ئۇنى بەك ياقتۇرۇپ قالغانتىم. ئۇنى دەرھال سىلەرگە كۆرسىتىشنى خالايمەن.

— بولدى، ئىستىگىنىڭنى ھازىرلىدىم. ئال قېنى، بۇلار بىلەن نىمە قىلىدىغىنىڭنى بەك بىلگۈم كېلىۋاتىدۇ.

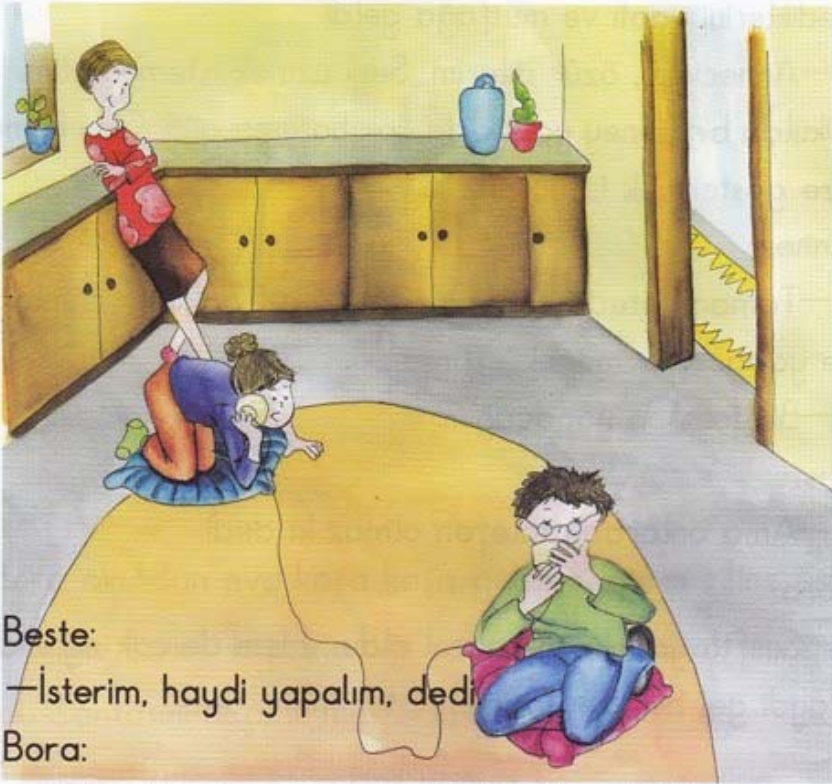
— بىر تېلېفون ياسايمەن .

بەستە:

— ئەمما ئۇلاردىن تېلېفون بولمايدۇغۇ، — دېدى.

بورا:

— سىنىپتا قىلدۇق، بەك ياخشى بولدى... ھەم ناھايىتى خۇشال بولدۇق. چاققان كەل بىللە ياسايمى، خالامسەن، — دېدى.

Beste:

—İsterim, haydi yapalım, dedi.

Bora:

—Yoğurt kaplarının dibine küçük birer delik açacağız.

İpin her iki ucunu bu deliklerden geçireceğiz. Sonra uçlarına büyük birer düğüm atacağız. Bir ucundan sen tutacaksın. Diğer ucu da bende kalacak. İpi de iyice gerginleştireceğiz.

—Tamam, dedi Beste. İpi gerginleştirdikten sonra karşılıklı oturdular.

Bora:

—Şimdi sen elindeki kabı kulağına tut. Ben de elimdeki

بهسته:

- خالایمه، چاققان یاسایلی، - ددی.

بورا:

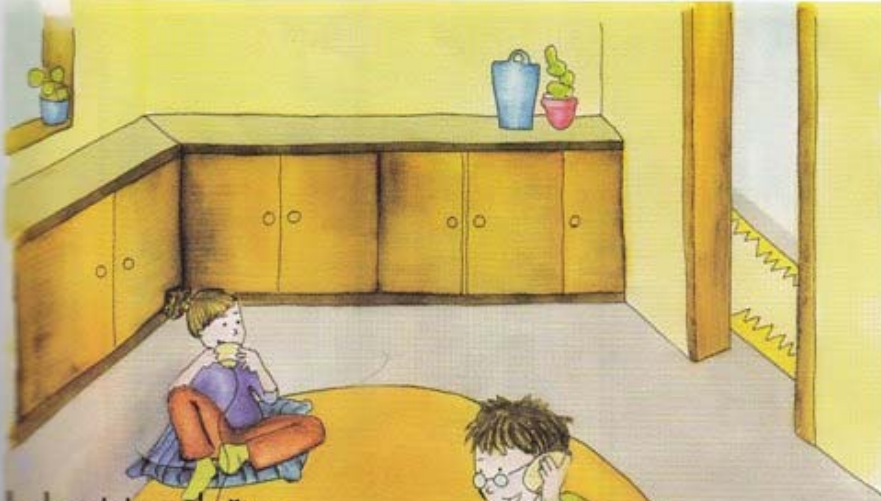
- قېتىق قۇتىلارنىڭ ئاستىدىن كىچىك بىر تال تۆشۈك تېشىمىز. يېپنىڭ ھەر ئىككى ئۇچىنى بۇ تۆشۈكلەردىن ئۆتكۈزۈمىز. كېيىن ئۇچىنى باغلايمىز. بىر ئۇچىدىن سەن تۇتسەن يەنە بىر ئۇچى مەندە قالدۇ . يېپنى چىڭ تارتىمىز.

- بولدى، - دېدى بهسته. يېپنى چىڭ تاتقاندىن

كېيىن بىر بىرىگە قارشىپ ئولتۇردى.

بورا:

- ئەمدى سەن قولۇڭدىكى قۇتىنى قوللىڭغا تۇت، مەنمۇ قولۇمدىكى

kabın içine doğru
konuşayım.

—Beni duyuyor musun
Beste?

Beste ağabeyini duyduğunu
kafasını sallayarak anlatmaya çalıştı. Daha sonra Beste
yoğurt kabını ağzına, Bora da kulağına tuttu. Şimdi
Beste konuşuyordu.

Annesi:

—Aferin Bora, bu çok güzel bir deney. Beste de sana
çok yardımcı oldu değil mi dedi.

Bora:

—Evet anneciğim. İkinize de teşekkür ederim.

Bora ve Beste, o gün akşama kadar bu telefon ile
oynadılar.

Komisyon

(Bu kitap için yazılmıştır.)

قۇتىنىڭ ئىچىگە توغرا گەپ قىلاي.

— مېنىڭ ئاۋازىمنى ئاڭلاۋاتامسەن بەستە؟

بەستە ئاكسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىنى بېشىنى
لىڭشىتىپ چۈشەندۈرۈشكە تىرىشتى. كېيىن بەستە قېتىق
قۇتىسىنى ئاغزىغا، بورا قۇلىقىغا تۇتتى. ئەمدى بەستە گەپ
قىلىۋاتاتتى.

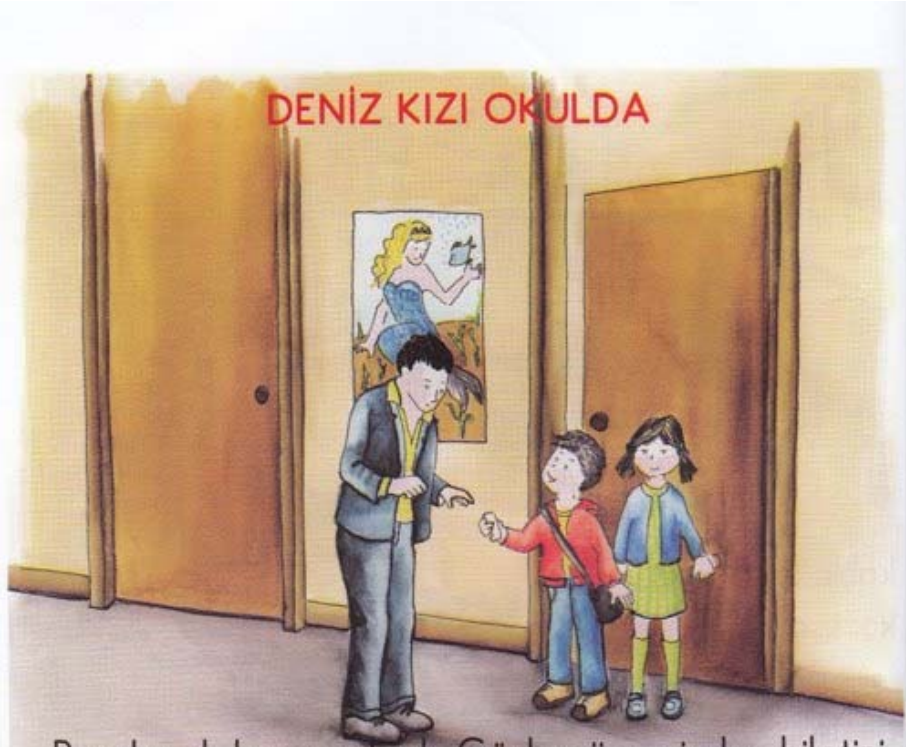
ئاپىسى:

— بارىكالا بورا بۇ بەك ياخشى نەرسىكەن. بەستەمۇ
ساڭا ياردەم قىلدى شۇنداقمۇ، — دىدى.

بورا:

— ھەئە ئاپا، ئىككىيلەڭلارغا رەھمەت.

بورا ۋە بەستە ئۇ كۈنى كېچىچە ئۇ تېلېفون بىلەن
ئوينىدى.

Burak çok heyecanlıydı. Günler öncesinden biletini almıştı. Pazar günü okullarına bir tiyatro ekibi gelecekti. Oyun, bir deniz kızının yaşamını anlatıyordu.

Beklenen gün nihayet geldi. Burak erkenden kalktı. Kahvaltısını yaptı. Elbiselerini giydi. Biletini tekrar tekrar kontrol etti. Babası Burak'ı okuluna bıraktı. Burak koşarak tiyatronun gösterileceği salona yöneldi. Biletini kapıda duran görevliye verdi. Görevli, Burak'a oturacağı yeri gösterdi. Burak etrafına baktı. Bazı arkadaşlarının henüz gelmemiş olduğunu fark etti.

دېڭىز قىزى مەكتەپتە

بۇراك بەك ھاياجانلىنىپ كەتكەن ئىدى. نەچچە كۈن بۇرۇن بېلىتنى ئالغانى. دۈشەنبە كۈنى مەكتىپىگە بىر تىياتىر ئۆمىكى كېلەتتى. ئويۇن، بىر دېڭىز قىزىنىڭ ھاياتىنى ئاڭلىتاتتى.

كۈتكەن كۈن نىھايەت كەلدى. بۇراك ئەتىگەن تۇردى. ناشتا قىلدى. كىيىملىرىنى كىيدى. بېلىتنى قايتا قايتا تەكشۈرۈپ كۆردى. دادىسى بۇراكنى مەكتەپكە ئاپىرىپ قويدى. بۇراك تىياتىر قويۇلدىغان زالغا قاراپ يۈگۈردى. بېلىتنى ئىشكىتە تۇرغان خىزمەتچىگە بەردى. خىزمەتچى بۇراققا ئورنىنى كۆرسەتتى. بۇراك ئەتراپىغا قارىدى. بەزى دوستلىرىنىڭ تېخى كەلمىگىنىنى كۆردى.

Sabırsızlıkla oyunu
beklemeye başladı.

Kısa bir süre sonra salonun ışıkları
söndü. Perdeler yavaşça açıldı. Aaa, o da
nel! Sahne sanki cansız bir akvaryumdu. İplerle asılı, büyüklü-
küçüklü rengârenk balıklar ve sahnede bulunan her şey canlı
gibiydi. Sahne çok güzel düzenlenmişti. Burak çok şaşırmişti.
İlk kez bir deniz kızı görüyordu.

سەۋرەسزلىك بىلەن ئويۇننىڭ باشلىنىشىنى كۈتتى .
قىسقا بىر ۋاقىتتىن كىيىن زالنىڭ چىراقلىرى ئۆچتى .
پەردىلەر ئاستا - ئاستا ئېچىلدى . ئا... ئۇ نىمە! سەھنە
خۇددى ئەينەكسىز بىر بېلىق قاچىسى ئىدى . يىپىلارغا
ئېسىقلىق چوڭ - كىچىك رەڭگارەڭ بېلىقلار ۋە سەھنىدە
كۆرگەن ھەممە نەرسىنىڭ جېنى باردەكلا كۆرۈنەتتى .
سەھنە ناھايىتى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئىدى . بۇراك
بەكمۇ ھەيران قالغان ئىدى . تۇنجى قېتىم بىر دېڭىز
قىزى كۆرۈۋاتاتتى .

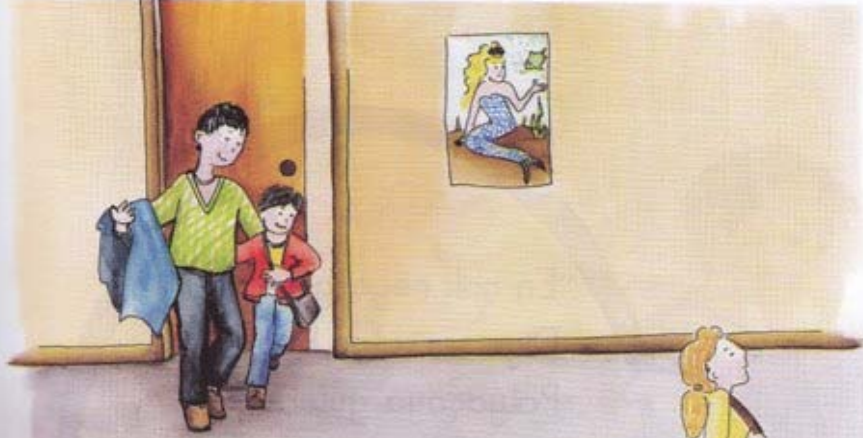

Deniz kızının elinde yosunlardan oluşan bir buket vardı. Sahnedeki bütün balıklar onun yanına geldiler. Deniz kızı da onlara gülümsedi ve birlikte dans etmeye başladılar. Deniz kızının kıvrıla kıvrıla yaptığı dansa, bütün balıklar eşlik ediyordu. Birlikte çok mutlu görünüyorlardı. Uzun süre bu şekilde dans ettiler.

Deniz kızının elindeki buketi seyircilere atmasıyla perdeler kapandı. Salondan alkış sesleri yükseldi. Oyun sona ermişti. Fakat salonun ışıkları yanmamıştı. Perde tekrar açıldı. Deniz kızı sahnede idi. Eğilerek seyircileri

دېڭىز قىزىنىڭ قولىدا يۇنۇسلاردىن تىزىلغان بىر دەستە گۈل بار ئىدى. سەھنىدىكى ھەممە بېلىقلار ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. دېڭىز قىزىمۇ ئۇلارغا كۈلۈمسىردى ۋە بىللە ئۇسسۇل ئويناشقا باشلىدى. دېڭىز قىزىنىڭ تولغىنىپ - تولغىنىپ ئوينىغان ئۇسسۇلغا پۈتۈن بېلىقلار جۈر بولۇۋاتاتتى. بىرلىكتە بەك خۇشال كۆرۈنەتتى. ئۇزۇن ۋاقىت بۇ شەكىلدە ئۇسسۇل ئوينىدى. دېڭىز قىزى قولىدىكى گۈلنى تاماشبىنلارغا ئاتقاندىن كىيىن پەردىلەر يىپىلدى. زالدا ئالقىش ئاۋازلىرى كۈچەيدى. ئويۇن ئاخىرلاشقان ئىدى. پەقەت، زالنىڭ چىراقلىرى يانمىغان ئىدى. پەردىلەر تەكرار ئېچىلدى. دېڭىز قىزى سەھنىدە ئىدى. ئېگىلىپ تاماشبىنلارغا

selamladı. Perde tekrar kapandı. Seyirciler bu kez oyuncularını ayakta alkışladılar. Işıkların yanmasıyla salon boşalmaya başladı.

Burak çıktığında babası onu kapıda bekliyordu. Burak, yolda babasına oyunu anlattı. Bundan sonra sık sık tiyatroya gitmek istediğini söyledi.

Komisyon
(Bu kitap için yazılmıştır.)

سالام بهردی. پهرده تهرار ییپلدی. تاماشبینلار بۇ قېتىم ئویون قويغۇچیلارنى ئورنىدىن تۇرۇپ ئالقىشلىدى. چىراقلارنىڭ يېنىشى بىلەن زال بوشاشقا باشلىدى. بۇراك چىققىنىدا دادىسى ئۇنى ئىشكىتە ساقلاۋاتاتتى. بۇراك يولدا دادىسىغا ئویوننى ئاڭلاتتى. بۇنىڭدىن كېيىن پات - پات تياتىرغا بېرىشنى خالايدىغانلىقىنى ئېيتتى.

هەزىلكەش

«ئەڭ كۆپ نىمىگە كۈلسەن؟»

دەپ سورىسا ماڭا،

هەزىلكەشكە كۈلمەن.

ئەجىبا هەزىلكەشلەر

بىز ئۇلارغا كۈلدۈق دەپ

كۆڭلى يېرىم بولامدىغاندۇ؟

ئۇلارنى بەك ياخشى كۆرگىنىمىزنى،

يېقىنلىشىپ تۇتۇپ باقماقچى بولغىنىمىزنى

بىلەمدىغاندۇ؟

Serbest Okuma Metni

KAMP ARKADAŞLARI

Nilgün'ün doğum günüydü. Hediyelerini açmak için sabırsızlanıyordu.

تەتل دوستلىرى

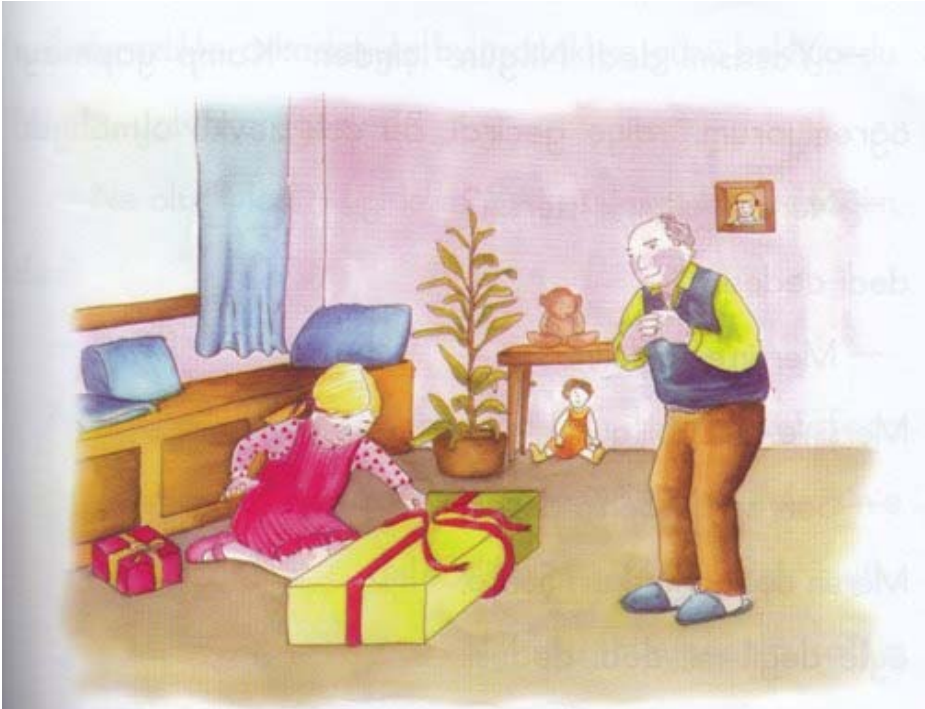
نىلگۈننىڭ تۇغۇلغان كۈنى ئىدى. سوۋغاتلىرىنى

ئېچىش ئۈچۈن سەۋرسىزلىنىۋاتاتتى.

بوۋىسى ئالغان سوۋغاتنى ئېچىۋاتقاندا ھاياجانلىنىپ
كەتكەن ئىدى.

- كۆزلىرىمگە ئىشەنەلمەيۋاتىمەن، بوۋا! رەھمەت،
كۆپ رەھمەت، - دىدى.

بوۋىسى نىلگۈنگە بىر تەتل چىدىرى ئالغان ئىدى. بۇ بەك ئالاھىدە بىر سوۋغات ئىدى.

نىلگۈن:

- ئۇنداق بولسا بوۋا، بۇ چىدىرنى نەگە قۇرىمىز؟

- بىنانىڭ ئالدىغا قۇرمايمىز، ئەلۋەتتە... بىلسەن يازلىق تەتل كېلىۋاتىدۇ. ئاق دېڭىزغا بېرىپ تەتلىنى شۇ يەردە ئۆتكۈزۈمىز، - دىدى بوۋىسى.

Dedesi Nilgün'e bir kamp çadırı almıştı. Bu çok farklı bir hediyeydi.

Nilgün:

- Peki dedeciğim, bu çadırı nereye kuracağız?

- Apartmanın önüne değil tabii ki... Biliyorsun, yaz tatili yaklaşıyor. Akdeniz'e gidip orada kamp yapacağız, dedi dedesi.

— Yaşasın! dedi Nilgün. İçinden “Kamp yapmayı öğreniyorum.” diye geçirdi. Bu çok zevkli olmalıydı.

— Nereye gitmek istersin?
dedi dedesi.

— Mersin'e gidelim,
Mersin'e, dedi Nilgün.

— Seni senil... Senin derdin
Mersin değil arkadaşın Şerife,
öyle değil mi, dedi dedesi.
Evet dedeciğim,

— Evet dedeciğim, dedi
Nilgün.

Nilgün arkadaşı Şerife'yi
çok seviyordu. Daha önce aynı
apartmanda oturuyorlardı.
Şerifeler kısa bir süre önce
Mersin'e taşınmışlardı.

- ياشسۇن! - ددى نلگۈن. ئىچىدە ”تەتل
قىلىشنى ئۆگىنىۋاتىمەن،“ دەپ ئويلىدى. بۇ بەك
كۆڭۈللۈك بولۇشى كېرەك ئىدى.

- نەگە بېرىشنى خالايسىەن؟ - ددى بوۋىسى.

- مەرسىنگە بارايلى، مەرسىنگە، - ددى نلگۈن.

- سېنى سېنى!... سېنىڭ دەردىڭ مەرسىن ئەمەس
دوستۇڭ شەرىفە، شۇنداق ئەمەسمۇ، - ددى بوۋىسى.

- ھەئە بوۋا، - ددى نلگۈن.

نلگۈن دوستى شەرىفەنى بەك ياخشى كۆرەتتى.
ئىلگىرى بىر بىنادا ئولتۇراتتى. شەرىفەلەر قىسقا بىر
ۋاقىت ئېلگىرى مەرسىنگە كۆچۈپ كەتكەنتى.

Sabırsızlıkla arkadaşıyla buluşacakları günü bekliyordu.
Nilgün, yalvaran gözlerle:

— Ne olur Mersin'e gidelim. Şerife'yi görelim dedeciğim,
dedi.

— Pekâlâ, dedi, dedesi.

Nilgün'ün gözleri sevinçle parladı. Hemen telefona
koştu. Arkadaşına, yaz tatilinde Mersin'e
geleceklerini söyledi. Çok mutlu
olmuştu. Heyecanla tatilin
gelmesini beklemeye
başladı.

İpek ONGUN
Kamp Arkadaşları
(Düzenlenmiştir.)

سەۋرسزلىك بىلەن دوستى بىلەن ئۇچرىشىدىغان
كۈنىنى كۈتۈۋاتاتتى. نىلگۈن تەلمۈرگەن ھالدا:

— نىمە بولىدۇ مەرسىنگە بارايلى، شەرىفەنى كۆرەيلى
بوۋا، — دىدى.

— ماقۇل ئۇنداق بولسا، — دىدى بوۋىسى.

نىلگۈننىڭ كۆزلىرى سۆيۈنگىنىدىن پارقراپ كەتتى.
دەرھال تېلېفوننىڭ قېشىغا يۈگۈردى. دوستىغا يازلىق
تەتىلىدە مەرسىنگە بارىدىغانلىقىنى دەپ قويدى. بەك
خۇشال بولغانى. ھاياجان بىلەن تەتىلنىڭ كېلىشىنى
كۈتۈشكە باشلىدى.

Serbest Okuma Metni

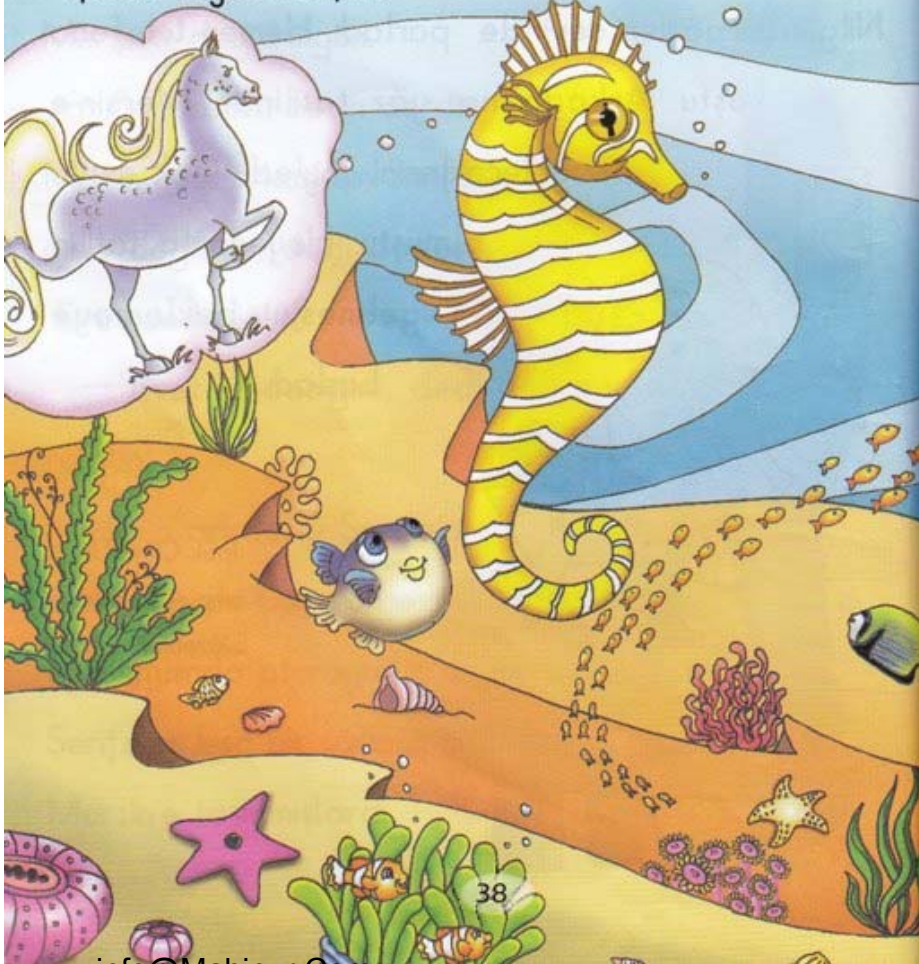
DENİZATI

Denizati, arkadaşlarıyla konuşuyordu.

“Karada yaşayan atlar da varmış, biliyor musunuz?” dedi.

“Nereden biliyorsun?” diye sordu küçük Ahtapot.

Denizati, “Geçen gün kütüphaneye gittim. Gözüme bir ansiklopedi ilişti. Sayfalarını çevirirken dikkatimi çekti.” diye konuştu.

دېڭىز ئېتى

دېڭىز ئېتى دوستلىرى بىلەن پاراڭلىشىۋاتاتتى .

«قۇرۇقلۇقتا ياشايدىغان ئاتلارمۇ باركەن بىلەمسىلەر؟»

دېدى .

«نەدىن بىلىۋالدىڭ؟» دېدى كىچىك سەككىز ئايلاق .

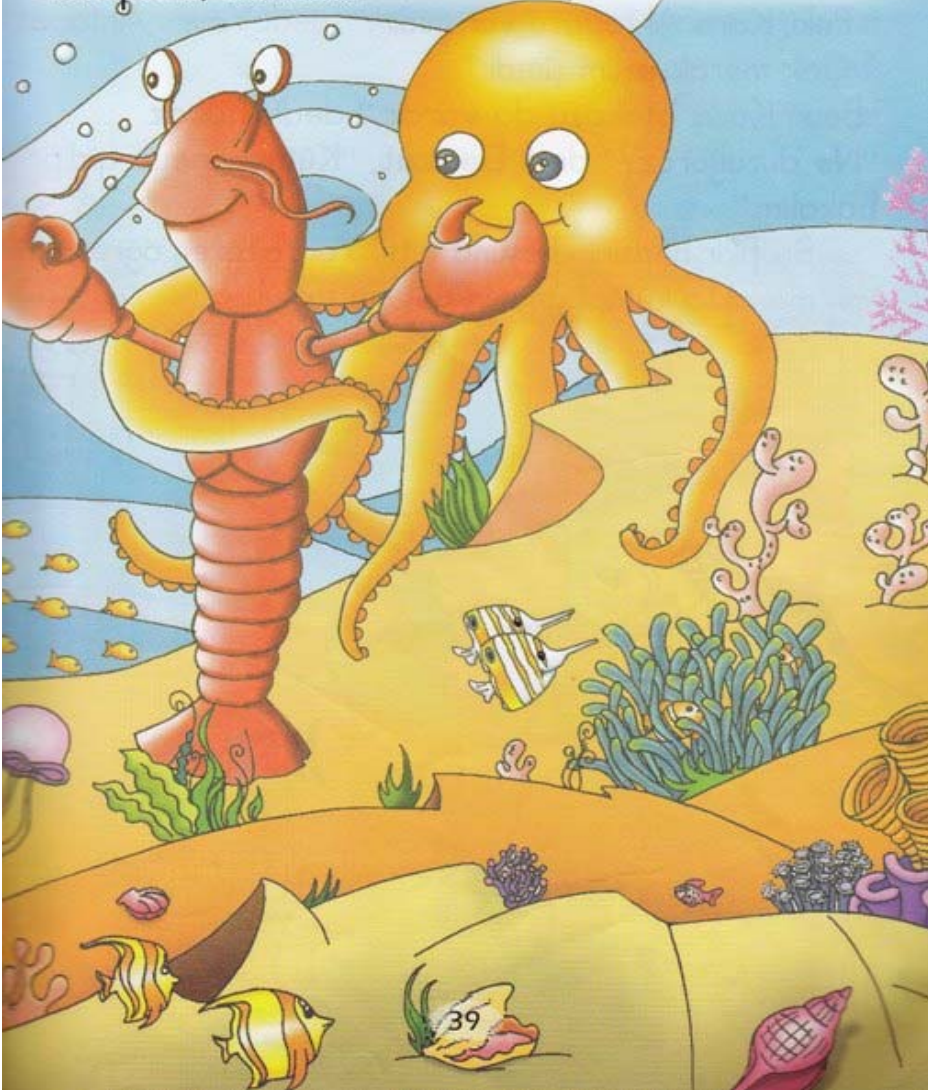
دېڭىز ئېتى ، «ئۆتكەن ھەپتە كۈتۈپخانغا باردىم .

كۆرۈمگە بىر قامۇس چىلىقىپ قالدى . بەتلەرنى

ۋاراقلاۋاتقاندا دىققىتىمنى تارتتى .» دېدى .

“Ne kadar ilginç! Sana benziyor mu, bu Kara Atı?” dedi, Yavru Ahtapot.

“Pek değil. Onların dört tane ayakları ve uzun saçları var. Kitapta çok hızlı koştukları yazıyordu.” şeklinde cevapladı, Denizati.

«نمە دىگەن قىزىقارلىق! ساڭا ئوخشامدىكەن بۇ

قۇرۇقلۇق ئېتى؟» دېدى كىچىك سەككىز ئاياق .

«ئانچە ئەمەس، ئۇلارنىڭ تۆت پۈتى يەنە ئۇزۇن

چاچلىرى بار. كىتاپتا بەك ئىتتىك يۈگرەيدىغانلىقى

يېزىلغانىدى،» دەپ جاۋاپ بەردى دېڭىز ئېتى .

«Hiç anlamıyorum. Karada canlılar nasıl yaşıyor? Susuz bir hayat düşünemiyorum.» dedi Istakoz.

«Belki onlar da bize hayret ediyorlardır.» diyen Denizati ekledi: «Biz suda yaşarız, onlar da karada yaşar. Burada biz çok rahatız. Eminim onlar da karada çok rahatlar.»

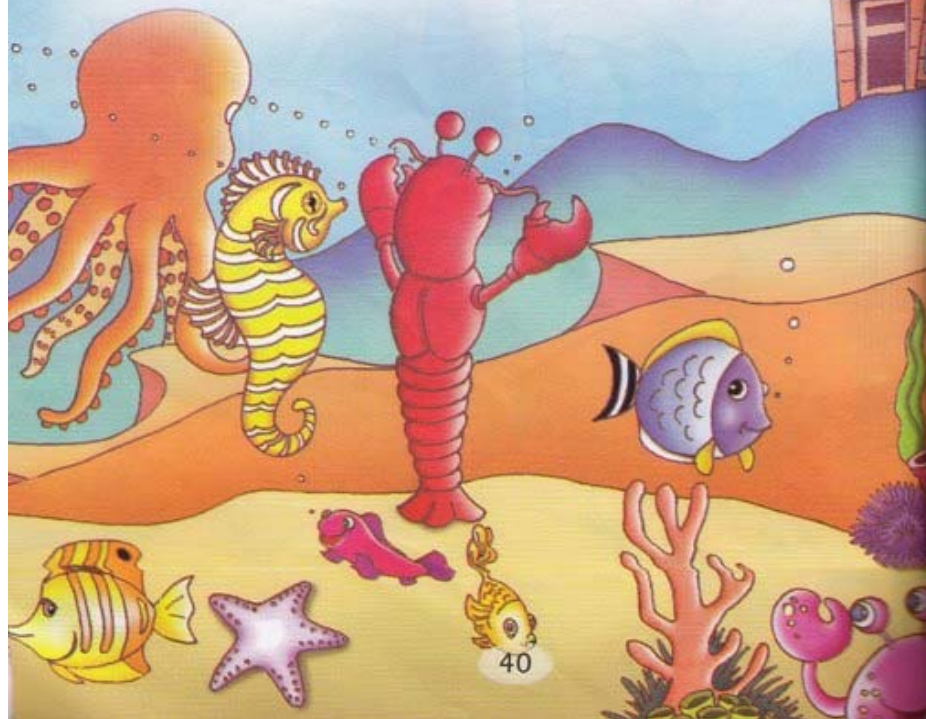
«Peki, Kara Ahtapot'u var mıdır?» dedi Yavru Ahtapot. «Çok merak ettim şimdi.»

«Belki Kara Istakozu da vardır.» dedi Istakoz.

«Ne duruyoruz?» dedi Denizati, «Kütüphaneye gidip bakalım.»

Bu fikir hepsinin hoşuna gitti. Yeni bilgiler öğrenmek için merakla kütüphanenin yolunu tuttular.

Hızlı : Demirhan KADIOĞLU

«هیچ چۈشەنمەيۋاتمەن. قۇرۇقلۇقتا جانلىقلار قانداق ياشايدىغاندۇ؟ سۇسز بىر ھاياتنى ئويليالمايۋاتمەن،» دېدى راک.

«بەلكىم ئۇلارمۇ بىزگە ھەيران قالىدىغاندۇ.» دېگەن دېڭىز ئېتى قوشۇمچە قىلدى: «بىز سۇدا ياشايمىز ئۇلار بولسا قۇرۇقلۇقتا ياشايدۇ. بىز بۇ يەردە بەك راھەت. جەزىمەشتۈرىمەنكى ئۇلارمۇ قۇرۇقلۇقتا بەك راھەتتۇر.»

«ئۇنداقتا، قۇرۇقلۇقتا ياشايدىغان سەككىز ئاياق بارمىدۇ؟» دېدى كىچىك سەككىز ئاياق «بەك قىزىق قالىدىم ئەمدى.»

«بەلكىم قۇرۇقلۇق راکىمۇ باردۇ.» دېدى راک.

«نېمىشقا قاراپ تۇرىمىز؟» دېدى دېڭىز ئېتى، «كۈتۈپخانغا بېرىپ قاراپ باقايلى.»

بۇ پىكىر ھەممىسىگە ياقتى. يېڭى بىلىملەرنى ئۆگىنىش ئۈچۈن قىزىققان ھالدا كۈتۈپخاننىڭ يولىنى تۇتتى.

KELOĞLAN VE ÇOCUK BAYRAMI

(Güneşli, güzel bir günde Keloğlan gezintiye çıkmıştır.
Neşeyle dolaşırken bayram yerinde çocukları görür.)

Keloğlan — Ben bir garip Keloğlan'ım
Eşeğimin yok palanı.
Varım yoğum doğruluktur.
Asla sevmem ben yalanı...
— Merhaba çocuklar. Ne kadar güzelsiniz?
Ne güzel giyinmişsiniz. Gözleriniz ıslıl ıslıl.

تاز بالا ۋە بالالار بايرىمى

(قۇياشلىق گۈزەل بىر كۈندە تاز بالا سەيلە قىلىشقا
چىقىپتۇ. ھوزۇر ئىچىدە ئايلىنىپ يۈرگەندە بايرام
قىلىۋاتقان بالالارنى كۆرۈپتۇ.)

تاز بالا - مەن بىر غەرىپ تاز بالامەن

ئېشىگىمنىڭ يوق توقۇمى،

بار يوقۇم توغرىلىقتۇر.

ئەسلا ياقتۇرمايمەن يالغانى...

- مەرھابا بالالار. نەقەدەر گۈزەل سىلەر؟ بەك
چىرايلىق كىيىنىپسىلەر. كۆزۈڭلار جىمىر جىمىر.

Bengisu — Bugün bayram!
Keloğlan — Ne bayramı?
Yiğit — 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı...
Keloğlan — Ulusal egemenlik nedir?
Bengisu — İnsanların kendi ülkelerini kendilerinin yönetmesidir.
Keloğlan — Niçin çocuk bayramı?
Ülkeyi çocuklar mı yönetiyor?
Yiğit — Evet. Çocuklar büyüünce ülkeyi yönetecekler. Onun için bu bayramı Atatürk çocuklara armağan etmiş.

بەنگىسۇ - بۈگۈن بايرام!

تازبالا - نىمە بايرىمى ؟

يىگىت - 23 - ئاپرىل مىللىي مۇستەقىللىق ۋە بالىلار بايرىمى .

تازبالا - مىللىي مۇستەقىللىق دېگەن نېمە ؟

بەنگىسۇ - ئىنسانلارنىڭ ئۆزىنىڭ يۇرتىنى ئۆزىنىڭ باشقۇرۇشىدۇر .

تازبالا - نېمىشقا بالىلار بايرىمى ؟ يۇرتىنى بالىلار باشقۇرامدا ؟

يىگىت - ھەئە ، بالىلار چوڭ بولغاندا يۇرتىنى باشقۇرىدۇ . شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ بايرامنى ئاتا تۈرك بىزگە سوۋغا قىلىپتۇ .

Kelođlan — Şu sarı saçlı, gözlüklü çocuk... Şu örgütlü saçlı, pembe elbiseli kız... Bunlar büyüyünce ülkeyi mi yönetecekler? Bu ülkenin kralı, padişahı yok mu?

Bengisu — Hayır, kral da padişah da yok! İnsanlar kendi ülkelerini kendileri yönetiyor.

Kelođlan — Ben bu bayramı çok sevdim. Diğer arkadaşlarımla bu bayrama katılabilir miyiz?

Çocuklar — (Hep bir ağızdan bağıarak...) Çok mutlu oluruz. Bu bayram hepimizin...

Asiye KARADAĞ
Dramatizasyon
(Düzenlenmiştir.)

تازبالا - ئاۋۇ سېرىق چاپلىق، كۆز ئەينەكلىك بالا،
ئاۋۇ ئۆرۈمە چاپلىق، ھالەك كۆينەكلىك قىز... چوڭ
بولغاندا يۇرتنى باشقۇرامدۇ؟ بۇ يۇرتنىڭ خانى،
پادىشاھى يوقمۇ؟ - ددى.

بەنگىسو - ياق، خانمۇ، پادىشاھمۇ يوق! ئىنسانلار
ئۆزىنىڭ يۇرتنى ئۆزى باشقۇرىدۇ.

تازبالا - مەن بۇ بايرامنى بەك ياخشى كۆردۈم. باشقا
دوستلىرىم بىلەن بۇ بايرامغا قاتناشقان بولامدۇ؟
باللار - (ھەممىسى بىللە ۋاقىراپ...) .

بەك خۇشال بولىمىز بۇ بايرام ھەممىمىزنىڭ...

KIRMIZININ SEVİNCİ

Benim adım Kırmızı, bayrağımın rengi gibi. Çocuklar beni çok sever. Kırmızı balon, kırmızı top, kırmızı pabuç, kırmızı şeker, kırmızı bisiklet onların en sevdiğiidir.

قىزىلىنىڭ خۇشاللىقى

مېنىڭ ئىسىم قىزىل ، بايرىقىمىنىڭ رەڭگىدەك . بالىلار مېنى بەك ياخشى كۆرىدۇ . قىزىل شار ، قىزىل توپ ، قىزىل پوپۇچ ، قىزىل كەمپۈت ، قىزىل ۋېلسپىت ئۇلارنىڭ ئەڭ ياخشى كۆرگەنلىرىدۇر .

Mesela çocuklar kırmızı elmayı çok severler. Çileği de kırmızı olduğu için beğenirler. Kırmızı kiraz, kırmızı gül, kırmızı lale çok sevilir. Karpuzun içi de kıpkırmızıdır.

Geçenlerde çocuklar oyun oynarken yanlarına bir baloncu geldi. Çocuklar

“Balon balon!,” diye etrafına toplandılar. Hepsi de aynı renk balon istediler.

—Kırmızı balon isterim, dediler.

مەسلەن، باللار قىزىل ئالمىنى بەك ياخشى كۆرىدۇ. بۆلجۈرگەننىمۇ قىزىل بولغىنى ئۈچۈن ياقتۇرىدۇ. قىزىل گىلاس، قىزىل گۈل، قىزىل لالىمۇ بەك ياخشى كۆرۈلىدۇ. تاۋۇزنىڭ ئىچىمۇ قىپقىزىل.

ئۆتكەندە باللار ئويۇن ئويناۋاتقاندا يانلىرىغا بىر شارچى كەلدى. باللار:

«شار، شار!» دەپ ئەتراپىغا توپلاندى. ھەممىسى ئوخشاش رەڭلىك شار ئىستىدى.

— قىزىل شار ئالمەن، — دىدى ھەممىسى.

Baloncu amca şaşırdı. Çünkü etrafında altı çocuk vardı. Elinde ise üç balon... Üçünü verse diğer üçü üzülecekti. Onları üzmemek istemiyordu. Ceplerini karıştırdı. Ceketinin cebinden üç kırmızı balon daha çıkardı. Onları teker teker şişirdi. Birer birer çocukların ellerine verdi. Ne kadar da sevindiler...

شارچى تاغا ھەيران قالدى. چۈنكى ئەتراپىدا ئالتە بالا بار ئىدى. قولدا بولسا ئۈچ شار... ئۈچىنى بەرسە باشقا ئۈچىنىڭ كۆڭلى يېرىم بولاتتى. ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى يېرىم قىلىشنى خالىمايتتى. يانچۇقلىرىنى ئاڭتۇردى. چاپىنىڭ يانچۇقىدىن يەنە ئۈچ تال قىزىل شار چىقاردى. ئۇلارنى بىردىن بىردىن پۈۈلەپ تولدۇردى. بىر تالدىن بالالارنىڭ قولغا بەردى. نەقەدەر سۆيۈندىلەر...

Onlar balonlarıyla
oyarken gökte bir
kırmızı uçurtma, bir de
süzülen kırmızı Türk bayrağı
vardı. Bayrak, balon, uçurtma
hep benim rengimdeydi. Çok
sevindim. En tatlı, en güzel
hâllerimi çocukların önüne
serdim. Bayraklarla, balonlarla
dünyayı süslediler. En çok
da bayrağın renginin kırmızı
olması beni sevindirmişti.

Nurdan DAMLA
www.iogm.gov.tr
(Düzenlenmiştir.)

ئۇلار شارلېرنى ئويناۋاتقدا كۆكتە بىر قىزىل لەگلەك
ۋە سۈزۈلۈپ تۇرغان قىزىل تۈرك بايرىقى بار ئىدى.
بايراق، شار، لەگلەك ھەممىسى مېنىڭ رەڭگىمدە ئىدى.
بەك خۇشال بولدۇم. ئەڭ تاتلىق، ئەڭ گۈزەل ھالىمنى
باللارنىڭ ئالدىغا يايىدىم. ھەممىسى بايراقلار، شارلار
بىلەن دۇنيانى بېزىدى. ھەممىدىن بەك بايرىقىمنىڭ
رەڭگىنىڭ قىزىل بولغىنى مېنى بەك خۇشال قىلغانىدى.

İKİ ARKADAŞ

Bizler iki arkadaşız,
Her zaman şakalaşırız.

İşimiz hep güldürmektir,
Hem de öğütler vermektir.

Benim adım Hacivat,
Karagöz'süz etmem rahat!

Bilirsiniz Karagöz'ü,
Neşe verir her bir sözül!

Siz, kıymetli çocukları,
Severiz dünyalar kadar!

Seyrederken öğrenin,
Hem de gülüp eğlenin!

Ünver ORAL
Çocuklara Karagöz Şiirleri

ئىككى دوست

بىزلەر ئىككى دوستىمىز .

ھەر زامان چاقچاقلشقىمىز .

ئىشىمىز توختىماي كۆلدۈرۈشتۈر ،

ھەم نەسپەتلەر بېرىشتۈر .

مېنىڭ ئىسمىم ھاجىۋات .

قارا كۆزىمىز بولمايمەن راھەت!

بىلسىلەر قارا كۆزنى ،

شادلاندىردۇ ھەربىر سۆزى!

سىز قىممەتلىك بالىلارنى ،

سۆيىمىز دۇنيالار قەدەر!

كۆرۈۋاتقاندا ئۆگىنىڭ ،

ھەمدە كۈلۈپ شادلىنىڭ .

BAYRAM SEVİNCİ

Aykkabı dedemden,
Gömlek anneannemden,
Pantolon babamdan,
Kaban annemden
Bir güzel giyindim.

Biz herkese gittik,
Herkes bize geldi.
Bayram bir geldi,
Bayram bir gitti.

Sevgili bayram,
Çok çok sevdim seni.
Sık sık gel, emi?

Mustafa OĞUZ
Sevgi Şiirleri
(Kısaltılmıştır.)

بايرام شادلىقى

ئاياق بوۋامدىن ،

كۆينەك مومامدىن ،

ئىشتان دادامدىن ،

چاپان ئانامدىن

بىر چىرايلىق كىيىندىم .

بىز ھەركىمگە باردۇق ،

ھەركىم بىزگە كەلدى .

بايرام بىر كەلدى ،

بايرام بىر كەتتى .

قەدىرلىك بايرام ،

بەك بەك ياقتۇردۇق سېنى .

پات پات كەل ، ماقۇلمۇ ؟

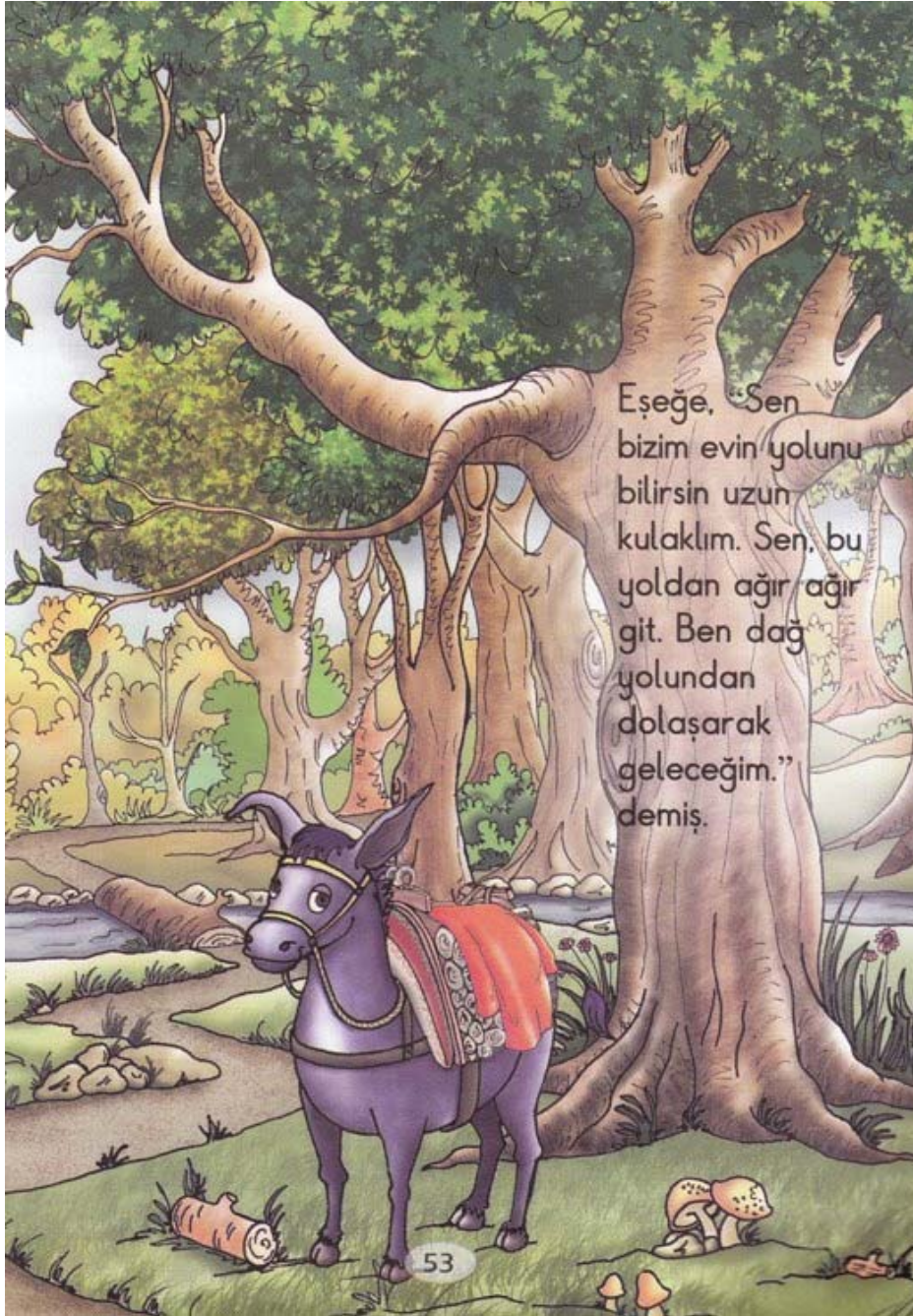
Serbest Okuma Metni

GETİR PALTOMU AL SEMERİNİ!

Hoca, ormana gitmiş, biraz odun hazırlamış. Odunları eseğin sırtına yüklemiş. Ardından sırtındaki paltoyu çıkarmış ve odunun üstüne koymuş. Baltayı da odunların arasına sıkıştırmış.

ئەكەل يەكتىگىمنى ، ئال توقۇمىگىنى

ئەپەندىم ئورمانلىققا بېرىپتۇ. بىرئاز ئوتۇن ھازىرلاپتۇ. ئوتۇنلارنى ئېشەكنىڭ ئۈستىگە يۈكلەپتۇ. كېيىن ئۈستىدىكى يەكتىگىنى سېلىپ ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويۇپتۇ. پالتىنى ئوتۇنلارنىڭ ئارىسىغا قىستۇرۇپ قويۇپتۇ.

ئېشەككە؛

- سەن بىزنىڭ ئۆيىنىڭ يولىنى بىلسەن، ئۇزۇن
قۇلاق. سەن بۇ يولدىن ئالدىرىماي ماڭ. مەن تاغ
يولىدىن ئايلىنىپ كېلىمەن، دەپتۇ.

Eşegin yanından
ayrılmış. Düşmüş
yollara. O tepe senin,
bu tepe benim, epeyce
dolaştıktan sonra eve
gelmiş.

Karisına eşegin gelip
gelmediğini sormuş.
Karı, "Bilmiyorum,
eşegi meşegi
görmedim." demiş.

ئېشەكنىڭ يېنىدىن ئايرىلىپتۇ. يولغا چۈشۈپتۇ. ئۇ
تۆپىلىك سېنىڭ، بۇ تۆپىلىك مېنىڭ، خېلى كۆپ
ئايلانغاندىن كېيىن ئۆيىگە كەپتۇ.

ئايالدىن ئېشەكنىڭ كېلىپ - كەلمىگىنىنى
سورايتىكەن ئايالى، «بىلمەيمەن ئېشەك - مېشەك
كۆرمىدىم» دەپتۇ.

Hoca hemen geri dönmüş. Dağ yolunun sapağına varmış ki eşek orada. Biraktığı yerde otluyor. Ama sırtında ne palto var ne de balta. Hoca, eşeğe müthiş sinirlenmiş. Sırtındaki odunları boşaltmış ve semeri açarak kendi sırtına yüklenmiş. Eşeğe bir tekme attıktan sonra:

— Seni uzun kulaklı senil Ben kimsenin gözünün yaşına bakmam haberin olsun! Getir paltomu, al semerinil diye bağırmış.

Yüksel OCAKLI
(Düzenlenmiştir)

ئەپەندىم دەرهال كەينىگە قايتىپتۇ. تاغ يولىنىڭ تۇتاشقان يېرىگە بارسا ئېشەك ئۇ يەردە. قالدۇرۇپ قويغان يەردە ئوتلاۋاتقان. ئەمما دۈمبىسىدە نە چاپان بار، نە پالتا. ئەپەندىمنىڭ ئېشەككە ناھايىتى ئاچچىقى كەپتۇ. ئۈستىدىكى ئوتۇنلارنى ئېلىۋېتىپ، توقۇمنى يېشىپ ئۆزىنىڭ ئۈستىگە ئارتىپتۇ. ئېشەكنى بىر تەپكەندىن كىيىن:

— سېنى ئۇزۇن قۇلاق سېنى! مەن ھېچكىمنىڭ كۆز يېشىغا باقمايمەن. خەۋەردار بولۇپ قال! ئەكەل يەكتىگىمنى ئال توقۇمۇڭنى! دەپ ۋاقتىراپتۇ.

“Hop hop, meşin top
Bundan başka oyun yok!
Top cambazı derler bana,
Çalım yapar, gol atarım!
Futbolcu Fil'dir adım.”

پۇتبولچى پىل

«ھوپ ھوپ خۇرۇم توپ،

بۇنىڭدىن باشقا ئويۇن يوق!

توپ (جانبازى) سېرکچىسى دەيدۇ مېنى،

ھەيۋە بىلەن توپ ئۇرىمەن،

پۇتبولچى پىلدۇر ئېتىم.»

Tavşanspor ile Tilkispor maç yapacaklardı. Tilkisporlu futbolcular sahaya çıktılar. Tam beş kişiydiler. Tavşansporlu futbolcular da sahaya çıktılar. Ama onlar dört kişiydiler. Kalecileri eksikti. “Olamaaaaz!”

Kaptan tavşan, kenarda oturan küçük file gitti. “Bizim kalecimiz olur musun?” dedi. Küçük fil çok sevindi. Hemen kaleye geçti. Hakem karganın düdüğü yoktu. O da “Gak!” dedi. Tilkisporluların vuruşuyla maç başladı.

توشقان كوماندىسى بىلەن تۈلكە كوماندىسى مۇسابىقىلىشىپتۇ. تۈلكە كوماندىسىدىكى پۇتبولچىلار مەيدانغا چىقتى. ئۇلار دەل بەش كىشى ئىدى. توشقان كوماندىسىدىكى پۇتبولچىلارمۇ مەيدانغا چىقتى. ئەمما ئۇلار تۆت كىشى ئىدى. قەلئەچىسى (ۋارتارى) يوقتى. چاتاق بولدى!

كوماندا باشلىقى توشقان بۇلۇڭدا ئولتۇرغان كىچىك پىلنىڭ قېشىغا باردى. «بىزنىڭ قەلئەچىمىز (ۋارتارىمىز) بولساڭ بولامدۇ؟» دىدى. كىچىك پىل بەك خۇشال بولدى. دەرھال قەلئەگە (ۋارتاغا) كەلدى. رېپىر قاغىنىڭ پۇشتىكى يوقتى. ئۇمۇ «قاق» دىدى. تۈلكە تۈلكە كوماندىسىدىكى پۇتبولچىلارنىڭ تېپىشى بىلەن مۇسابىقە باشلاندى.

Tilkisporlu futbolcular çok iyi oynuyorlardı. Ama gol atamıyorlardı. Çünkü kaleci fil, bütün kaleyi kapatıyordu.

Tilkisporlular hakeme itiraz ettiler: “Kaleci fil, kaleye göre çok büyük. Kaleden çıksın. Yerine tavşanlardan biri geçsin.”

Futbolcu Fil “Ah, keşkel!” dedi içinden.

Hakem karga, itirazı kabul etti. Küçük fil, kaleden çıktı. Kaleye geçen tavşanın yerinde oynamaya başladı. Çok mutluydu. Futbol nasıl oynanır, herkese gösterecekti! Küçük fil, daha oyuna ısınamamıştı. Bu arada bir gol yediler. Futbolcu tilkiler, öyle bir sevindiler ki...

تۈلكە كوماندىسىنىڭ پۇتبولچىلىرى بەك ياخشى ئوينايىتى. ئەمما قەلئەگە توپ ئاتالمايۋاتاتتى. چۈنكى قەلئەچى (ۋارتار) پىل قەلئەنى پۈتۈنلەي ئېتىۋالغانى. تۈلكە كوماندىسىنىڭ پۇتبولچىلىرى رېپىرغا ئېتىراز بىلدۈردى: «قەلئەچى (ۋارتار) پىل قەلئەگە (ۋارتاغا) كۆرە بەك چوڭ. قەلئەدىن (ۋارتادىن) چىقسۇن. جايىغا توشقانلاردىن بىرسى ئۆتسۇن.»

پۇتبولچى پىل «ئاھ كاشكى» دىدى ئىچىدىن.

رېپىر قاغا ئېتىرازنى قوبۇل قىلدى. كىچىك پىل قەلئەدىن چىقتى. قەلئەگە ئۆتكەن توشقاننىڭ يېرىدە ئويناشقا باشلىدى. بەك خۇشال ئىدى. پۇتبولنىڭ قانداق ئوينىلىدىغانلىقىنى ھەممىسىگە كۆرسىتىپ قويماقچى ئىدى. كىچىك پىل تېخى ئويۇنغا كىرىشەلمىگەنىدى. بۇ ئارىلىقتا ئۇلار بىر توپ يىدى. پۇتبولچى تۈلكىلەر شۇنچىلىك سۆيۈندىلەركى...

Sonunda küçük fil kendini göstermeye başladı. Beyaz tavşanın verdiği pası iyi kullandı. Topa öyle sert vurdu ki kaleci tilki, topu göremedi bile. Gol oldu. Şimdi iki takım berabere...

İkinci gol gecikmedi. Küçük fil, havadan gelen topa güzel bir kafa vurdu. Top, kalecinin şaşkın bakışları arasında kaleye girdi.

Tavşanlar, "Gool!" diye bağırdılar.

Tilkilerin tüm çabası, sonucu değiştirmeye yetmedi.

ئاخىرىدا كىچىك پىل ئۆزىنى كۆرسىتىشكە باشلىدى. ئاق توشقان بەرگەن پاسنى جايدا قوللاندى. توپنى شۇنچىلىك قاتتىق تەپتىكى قەلئەچى (ۋارتار) تۈلكە توپنى كۆرۈشكەنمۇ ئۈلگۈرەلمىدى. توپ كىردى. ھازىر ئىككى كوماندا تەڭ...

ئىككىنچى توپمۇ كىچىكىمىدى. كىچىك پىل ھاۋادىن كەلگەن توپنى بېشى بىلەن ئۇردى. توپ قەلئەچىنىڭ ھەيران قاراشلىرى ئارىسىدا قەلئەگە (ۋارتاغا) كىردى.

توشقانلار، «توووپ!» دەپ ۋارقىردى.

تۈلكىلەرنىڭ پۈتۈن تىرىشچانلىقى، نەتىجىنى ئۆزگەرتىشكە يەتمىدى.

Hakem karga “Gak!” diyerek maçı bitirdi.
Tavşansporlular, küçük filin iki güzel golüyle maçı kazandılar.

Futbol dünyası da küçük fil gibi yetenekli bir futbolcu kazanmıştı. Tavşanlar, küçük fili omuzlarına almak istediler. Çok ağırdı. Onlar da küçük filin sırtına çıktılar. “Ya-ya-ya, şa-şa-şa! Futbolcu Fil, çok yaşa!” diye bağırdılar.

Başarılarını doyasıya kutladılar.

Aziz SİVASLIOĞLU
Futbolcu Fil
(Düzenlenmiştir.)

رېپر قاغا «قاق!» دەپ مۇسابىقىنى تۈگەتتى .

توشقان كوماندىسىدىكىلەر كىچىك پىلنىڭ ئىككى گۈزەل توپى بىلەن مۇسابىقىدە يەڭدى .

پۇتبول دۇنياسىمۇ كىچىك پىلدەك قابىلىيەتلىك بىر پۇتبولچىغا ئېرىشتى . توشقانلار كىچىك پىلنى مۈرىلىرىگە ئالماقچى بولۇشتى . بەك ئېغىر ئىدى . ئۇلارمۇ كىچىك پىلنىڭ دۈمبىسىگە چىقتى . «يا - يا - يا، شا - شا - شا ، پۇتبولچى پىل كۆپ ياشا!» دەپ ۋارقىراشتى . غەلبىلىرىنى تويغىچە قۇتلىدى .

MIZIKÇI

Oyun oynamak çok eğlencelidir. Ama her oyunun kuralları vardır. Öyle arkadaşlarımız vardır ki oyun kurallarına hiç uymazlar. Oyunda kendi söyledikleri olmazsa oyunu bozarlar. Biz kendi aramızda böyle kişilere “mızıkçı” deriz.

Ali de bunlardan biri idi. İçinde bulunduğu her oyunu bozardı. Onun yüzünden oyun yarım kalırdı. En çok oynadıkları “istop” oyununda topu elinde tutar ve topu kimseye vermezdi. Topu yakalayamadığı zaman

چىدىماس

ئويۇن ئويناش ناھايىتى كۆڭۈللۈكتۇر. ئەمما ھەممە ئويۇننىڭ قائىدىلىرى بار. شۇنداق دوستلىرىمىز باركى، ئويۇننىڭ قائىدىلىرىگە ھېچ بويسۇنمايدۇ. ئويۇندا ئۆزىنىڭ دىگەنلىرى بولمىسا ئويۇننى بۇزىدۇ. بىز ئارىمىزدا ئۇنداق كىشىلەرنى «چىدىماس» دەيمىز.

ئەلىمۇ بۇلاردىن بىرى ئىدى. قاتناشقان ھەممە ئويۇننى بۇزاتتى. ئۇنىڭ يۈزىدىن ئويۇن يېرىم قالاتتى. ئەڭ جىق ئوينىدىغان «توپ تۇتۇش» ئويۇنىدا توپنى قولدا تۇتۇپ ھېچكىمگە بەرمەيتتى. توپنى تۇتالمىغاندا بولسا

da oyunu bırakır giderdi. Yani oyunbozanlık yapardı.

Bir gün arkadaşları ona “Aramızda mızıkçılara yer yok!” dediler. Onu oyuna almadılar. Ali buna çok şaşırılmıştı. Başını öne eğerek oradan uzaklaştı.

Ali o günden sonra tek başına kalmıştı. Bu yüzden evde kardeşiyle oynamaya başladı. Daha sonraki günlerde arkadaşlarını uzaktan izlemeye başladı. Arkadaşları yine “istop” oynuyorlardı. Bu oyunda önce bir ebe seçiliyor. Ebe istediği bir ismi söyleyerek topu havaya atıyor.

ئويۇننى تاشلاپ كېتەتتى. يەنى ئويۇننى بۇزاتتى.

بىر كۈنى دوستلىرى ئۇنىڭغا «ئارىمىزدا چىدىماسلارغا يەر يوق!» دەپ ئۇنى ئويۇنغا ئالمىدى. ئەلى بەك ھەيران قالغانىدى. بېشىنى ساڭگىلىتىپ ئويۇردىن ئۇزاقلاشتى.

ئەلى ئۇ كۈندىن كېيىن يالغۇز قالغانىدى. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆيدە ئوكسى بىلەن ئويناشقا باشلىدى. كېيىنكى كۈنلەردە دوستلىرىنى يىراقتىن كۈزىتىشكە باشلىدى. دوستلىرى يەنە «توپ تۇتۇش» ئوينىۋاتاتتى. بۇ ئويۇندا ئاۋال بىر ئويۇن بېشى تاللىنىدۇ. ئويۇن بېشى خالىغان بىر ئىسىمنى دەپ توپنى ئاسمانغا ئاتىدۇ.

İsmi söylenen kişi topu tutarsa bir başkasının ismini söylüyor. Eğer topu tutamazsa o kişi oyundan çıkıyor. Oyun bu şekilde tek kişi kalana kadar devam ediyor.

Ali oyunu izlerken hiçbir arkadaşının oyunu bozmadığını gördü. Ayrıca onların çok eğlendiklerini fark etti. Kendisi de yaptığı hatayı anladı. Bundan sonra oynayacağı oyunlarda kurallara uyacağına dair kendi kendine söz verdi. Mizikçılığı bıraktığını arkadaşlarına da göstermeliydi.

Ali hafta sonu okulun bahçesinde toplanan

ئىسمى چاقىرىلغان بالا توپنى تۇتسا باشقىسىنىڭ
ئىسمىنى دەيدۇ. ئەگەر توپنى تۇتالمىسا ئۆكشى
ئويۇندىن چىقىدۇ. ئويۇن بۇ شەكىلدە بىر كىشى
قالغۇچە داۋام قىلىدۇ.

ئەلى ئويۇننى كۆرۈۋاتقاندا ھىچبىر دوستىنىڭ ئويۇننى
بۇزمىغىنىنى كۆردى. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلارنىڭ بەك
خۇشال بولغانلىقىنى پەرق ئەتتى. ئۆزىمۇ قىلغان
خاتالىقىنى چۈشەندى. بۇنىڭدىن كېيىن ئويىنايدىغان
ئويۇنلاردا قائىدىلەرگە بويسۇنىدىغانلىقىغا ئۆز-ئۆزىگە
ۋەدە بەردى. چىدىماسلىقىنى تاشلىغىنىنى دوستلىرىغىمۇ
كۆرسىتىشى كېرەك ئىدى.

ئەلى ھەپتىنىڭ ئاخىرقى كۈنى مەكتەپنىڭ ھويلىسىدا يىغىلغان

arkadaşlarının yanına gitti. Arkadaşları “yakan top” oynamak için hazırlık yapıyorlardı. Dokuz kişiydiler. Bu oyun için iki takıma bir türlü ayıramıyorlardı. Onları uzaktan seyreden Ali’yi yanlarına çağırdılar. Ali’den oyuna katılmasını istediler. Ali buna çok sevinmişti. Arkadaşları Ali’ye oyunun kurallarını anlattılar. Ali mızıkçılık yapmadan güzel bir şekilde oynadı. Daha önce yaptıkları için de arkadaşlarından özür diledi. Hep birlikte kucaklaştılar.

Ahmet YILDIRIM
Mızıkçı
(Düzenlenmiştir.)

دوستلارنىڭ قېشىغا باردى. دوستلىرى «ياققان توپ» ئوينماقچى بولۇپ تەييارلىنىۋاتاتتى. ئۇلار توققۇز كىشى ئىدى. بۇ ئويۇن ئۈچۈن ئىككى گۇرۇپپىغا ھىچ ئايرىلالمايۋاتتى. ئۇلارنى ئۇزاقتىن كۆرۈۋاتقان ئەلنى يانلىرىغا چاقىرىشتى. ئەلدىن ئويۇنغا قېتىلىشنى ئىستىدى. ئەلى بۇنىڭغا بەكمۇ سۆيۈنگەندى. دوستلىرى ئەلگە ئويۇننىڭ قاندىلىرىنى چۈشەندۈردى. ئەلى چىدىماسلىق قىلماي ياخشى ئوينىدى. ئىلگىرى قىلغانلىرى ئۈچۈن دوستلىرىدىن كەچۈرۈم سورىدى. ھەممىسى بىللە قۇچاقلاشتى.

OYNUYORUM

Ne çok spor dalı var,
Ben hepsini yaparım.
Yüzerim, koşarım,
Tavşan gibi zıplarım,
Harika top oynarım,
Bisiklete binerim.
Yine de arkadaşlarımla
Oynamayı çok severim.

Aziz SİVASLIOĞLU
En Güzel Şiirler

ئوينايمةن

بەك كۆپ تەنھەرىكەت تۈرى بار،

مەن ھەممىسىنى قىلىمەن .

ئۆزۈمەن ، يۈگرەيمەن ،

توشقان دەك سەكرەيمەن ،

بەك ياخشى توپ ئوينايمةن ،

ۋېلسپىتقا مىنمەن ،

يەنە دوستلىرىم بىلەن

ئويناشنى بەك ياخشى كۆرىمەن .

KİTAP SEVGİSİ

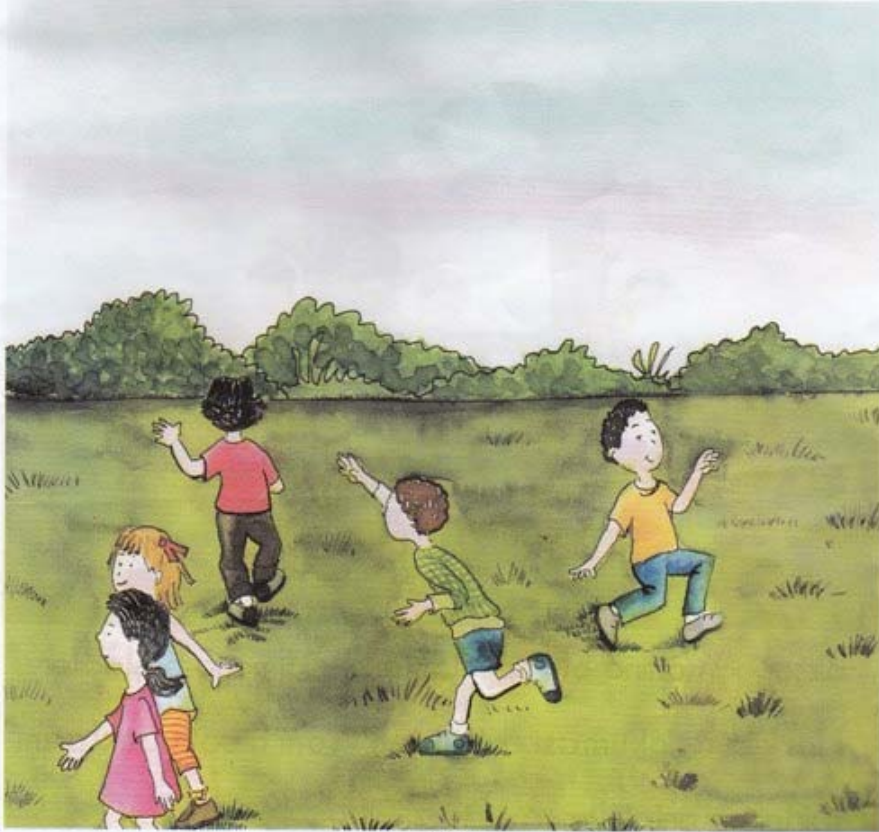
Ali ve arkadaşları okulun bahçesinde toplandılar.

Bugün farklı bir oyun oynamak istiyorlardı. Ne oynayalım diye düşünürken içlerinden biri "Buldum!" dedi sevinçle. Bulduğu oyun gerçekten ilginçti. Bu oyunda herkes bir

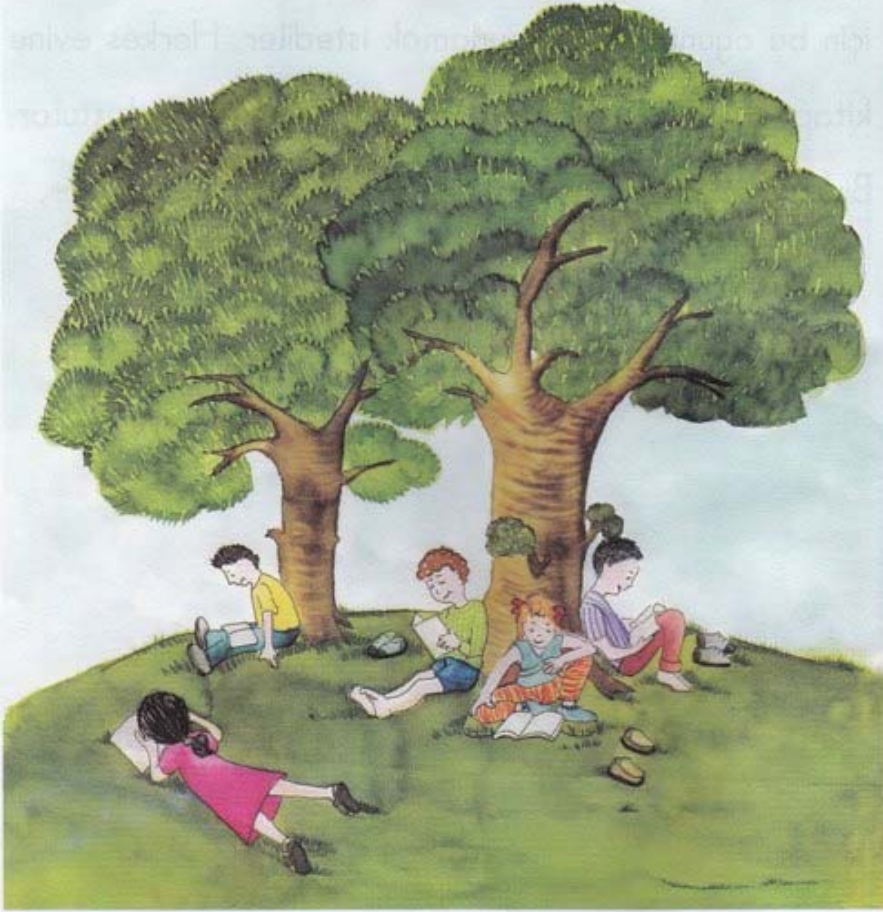
كىتاپ سۆيگۈسى

ئەلى ۋە دوستلىرى مەكتەپنىڭ باغچىسىدا توپلاندى. بۈگۈن ئالاھىدە بىر ئويۇن ئوينىماقچى ئىدى. نىمە ئوينايلى دەپ ئويلاۋاتقاندا ئىچىدىن بىرسى «تاپتىم!» دىدى سۆيۈنچ بىلەن. تاپقان ئويۇن راستىنلا قىزىقارلىق ئىدى. بۇ ئويۇندا ھەركىشى بىر

kitap okuyacaktı. Okuduđu kitabı da diđer arkadaşlarına anlatacaktı. Onlar kitap okumayı çok seviyorlardı. Onun için bu oyunu hemen oynamak istediler. Herkes evine kitap almaya gitti. Bir saat sonra parkta buluştular. Birbirlerinin kitaplarına baktılar.

کتاب ئوقۇیتتى. ئوقۇغان کتاپنى باشقا دوستلارغا سۆزلەپ بېرەتتى. ئۇلار کتاب ئوقۇشنى بەك ياخشى كۆرەتتى. بۇنىڭ ئۈچۈن بۇ ئويۇننى دەرھال ئوينىماقچى بولدى. ھەممىسى ئۆيىگە کتاب ئالغىلى كەتتى. بىر سائەتتىن كېيىن باغچىدا ئۇچراشتى. بىر-بىرلىرىنىڭ كىتاپلىرىغا قارىدى.

Bir ağacın altına oturup kitaplarını okumaya başladılar.
Herkesin okuması bittikten sonra okuduklarını
birbirlerine anlattılar.

بىر دەرەخنىڭ ئاستىدا ئولتۇرۇپ كىتاپلىرىنى ئوقۇشقا
باشلىدى. ھەممىسى ئوقۇيدىغانلىرىنى ئوقۇپ بولغاندىن
كېيىن ئوقۇغانلىرىنى بىر بىرسىگە سۆزلەپ بەردى.

Arkadaşları en çok Ali'nin anlattığı hikâyeyi beğendiler. Herkes bu oyunu sevmişti. Bundan sonra sık sık kitap okumaya karar verdiler ve dağıldılar.

Zülker MEYDAN
Kitap Aşkı
(Düzenlenmiştir.)

دوستلىرى ھەممىدىن بەك ئەلىنىڭ ئېيتقان ھېكايىسىنى
ياقتۇردى. ھەممىسى بۇ ئويۇننى ياخشى كۆرگەن ئىدى.
بۇنىڭدىن كېيىن پات پات كىتاپ ئوقۇشقا قارار بەردى
ۋە تارقىلىشتى.

Serbest Okuma Metni

KÜÇÜK İZCİLER

İrmak gibi coşarız,
Mutluluğa koşarız,
Sıcacık obamızda
Hep kardeşçe yaşarız.

Bizler küçük izciyiz,
Mutluluğa gözcüyüz.

Fidanlar kardeşimiz,
Yaprakları eşimiz,
Masmavi gökyüzünde
Parlasın Güneşimiz.

72

كچىك ئىزچىلار

دەريالاردەك جۇش ئۆرىمىز،

خۇشاللىققا يۈگرەيمىز،

ئىسسىق چىدىرلىرىمىزدا

خۇددى قېرىنداشتەك ياشايمىز.

بىزلەر كچىك ئىزچىمىز،

خۇشاللىققا كۆزچىمىز.

كۆچەتلەر قېرىندىشىمىز،

يۈپۈرماقلىرى ھەمىيىمىز،

كۆپكۆك ئاسماندا

پارلىسۇن قۇياشىمىز.

Bizler küçük izciyiz,
Çevremize gözcüyüz.

Bayrak bizim, şan bizim,
Şafak bizim, tan bizim,
Bulunmaz bir benzeri
Bu cennet vatan bizim.

Bizler küçük izciyiz,
Yurdumuza gözcüyüz.

Bestami YAZGAN

بىزلەر كىچىك ئىزچىمىز،

ئەتراپىمىزغا كۆزچىمىز .

بايراق بىزنىڭ، شان بىزنىڭ،

شەپەق بىزنىڭ تاڭ بىزنىڭ،

تېپىلماس بىر تەڭدىشى

بۇ جەننەت ۋەتەن بىزنىڭ .

بىزلەر كىچىك ئىزچىمىز،

يۇرتىمىزغا كۆزچىمىز .

KAYNAKÇA

- ALPAY, Ulviye, *İdil ve Düşevi*, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2003.
- ALTINTAŞ, Can, *Küçük Şairler*, Kent-Koop İ.Ö.O. Yayınları, Ankara, 2001.
- ÇAĞLAYAN, Ahmet, *Evimizdeki Öğretmen 2*, Bilge Yayınları, İstanbul, 2003.
- DAMLA, Nurdan, *Kırmızının Sevinci*,
www.ioqm.meb.gov.tr
- DAYIOĞLU, Gülten, *Ece ile Yüce*, Altın Kitaplar Yayınları, İstanbul, 2004.
- EREN, Burhan, *Yıldızlı Atlas*, Saklambaç Yayınları, İstanbul, 2005.
- GÜRMENT, Aysel, *Ben Kimim*, Uçanbalık Yayınları, İstanbul, 2001.
- GEZEN, Müjdat, *Bir Bulut Olsam*, Özer Yayınları, İstanbul, 1990.
- ILGAZ, Rifat, *Çocuk Bahçesi*, Çınar Yayınları, İstanbul, 1995.
- KADIOĞLU, Demirhan, *Küçük Beylere Masal Keyfi*, Hepsi Çocuk Yayınevi, İstanbul, 2008.
- KARADAĞ, Asiye, *Dramatizasyon*, Anı Yayınları, Ankara, 2004.

- MEYDAN, Zülker, *“Kitap Aşkı”*, *Gonca Dergisi*, Sayı: 16, 2003.
- OCAKLI, Yüksel, *Nasrettin Hoca*, Koza Yayın Dağıtım, Ankara, 1998.
- OĞUZ, Mustafa, *Sevgi Şiirleri*, Zaman Yayınları.
- ONGUN, İpek, *Kamp Arkadaşları*, Altın Kitaplar Yayınları, İstanbul, 2003.
- ORAL, Ünver, *Çocuklara Karagöz Şiirleri*, MEB Yayınları, İstanbul, 1995.
- ÖZÇETİN, Ayşe, *Ana Sınıfı Uygulama Kitabı*, Nobel Yayınları.
- ÖZDEMİR, Sadık, *Çocuk Gözüyle Atatürk*, Derleyen: Hacı Angı, Angı Yayınları, Ankara, 2002.
- SİVASLIOĞLU, Aziz, *“Fubolcu Fil”*, *Benim Sevimli Dostlarım*, Hobi Yayınları, İstanbul, 1999.
- SİVASLIOĞLU, Aziz, *En Güzel Şiirler*, Ya-Pa Yayınları, İstanbul, 1999.
- ŞAHİN, Gizem, *“Kardeşim Nasıl Büyüyor?”*, *Bilim Çocuk*, Sayı: 72, Tübitak Yayınları, 2003.
- ŞAT, Hülya, *“Şule Piknikte”*, *Eğitici Öyküler Dizisi*, Akdeniz Yayınları, İstanbul, 2000.
- ŞİRİN, Mustafa Ruhi, *Her Çocuğun Bir Yıldızı Var*,

Çocuk Vakfı Yayınları, İstanbul, 1999.
URAL, Serpil, **Güle Güle! Nereye?**, Ya-Pa Yayınları, İstanbul, 1991.
ŞİRİN, Mustafa Ruhi, **Her Çocuğun Bir Yıldızı Var**, Çocuk Vakfı Yayınları, İstanbul, 1999.
URAL, Serpil, **Güle Güle! Nereye?**, Ya-Pa Yayınları, İstanbul, 1991.
UZUN, Seyit Ahmet, **Şemsiye**, www.iogm.meb.gov.tr
YAVAŞLI, Aydoğan, **Ben Mustafa Kemal**, Bulut Yayınları, İstanbul, 2003.
YAZGAN, Bestami, **Uçtu Uçtu Şiir Uçtu**, Erdem Yayınları, İstanbul, 2004.
YILDIRIM, Selçuk, **Mızıkaçı**, Çelen Ajans, Ankara, 1996.
YILDIRIM, Selçuk, **Kanatlı Çiçekler**, Uğurböceği Yayınları, İstanbul, 2003.
UZUN, Seyit Ahmet, **Şemsiye**, www.iogm.meb.gov.tr
YAVAŞLI, Aydoğan, **Ben Mustafa Kemal**, Bulut Yayınları, İstanbul, 2003.
YILDIRIM, Selçuk, **Mızıkaçı**, Çelen Ajans, Ankara, 1996.
YILDIRIM, Selçuk, **Kanatlı Çiçekler**, Uğurböceği Yayınları, İstanbul, 2003.

